KAIKKIEN MAITTEN TYÖNRAATAJAT YHTEISRINTAMAAN! — TYÖLÄISTEN JA TALONPOIKAIN KÄSIIN HALLITUSVALTA!

Työväen vapautus tapahtuu vain sen itsensä kautta!

VAPAUS

Vain järjestyneenä joukkona voi työväenluokka voittaa!

No. 23 — 1928 | Federated Pressin jäsen | Torstaina, helmikuun 2 p:nä—Thur., Feb. 2 | Member The Federated Press | XII Vuosik. — Vol. XII

Ranskalaisissa tekstiilitehtaissa 500,000 työtöntä

KAPITALISTIT RIKKOVAT 8-TUNTISTA TYÖAIKALAKIA JA POLKEVAT PALKKOJA

PARIISI, tammik. 30. — Unitary Textile Workers' Union toimistosta on annettu tieto, että suuri työttömyys vallitsee Ranskan kutomateollisuudessa. Jo pitkän aikaa on ollut työttömänä neljännesmiljoona työläistä ja tällä kertaa voidaan arvioda työttömien luku jo likipitäen puoleksi miljoonaksi.

Ranskan kahdesta miljoonasta tekstiilityöläisestä kuuluu ammattiunioihin noin 100,000 työläistä. Tehtailijat rikkovat julkeasti 8-tunnista työpäivää. Ammattitarkastajat eivät tee mitään raportteja, vaikka hyvin tietävät että naisetkin työskentelevät yhdeksän tuntia päivässä. Työsääntöjä rikotaan kaikkialla. Palkkoja on alennettu suurella alueella Pohjois-Ranskan tekstiiliteollisuudessa. Kehrääjät saavat noin dollarin päivässä ja kutojat 80 senttiä.

Automateollisuus on Ranskassa tärkein ala metalliteollisuuden jälkeen. Yksistään Pariisissa ja sen läheisyydessä työskentelee noin miljoonan työläistä kutoma- ja vaatetusteollisuudessa. Nämä työläiset huolehtivat maailman muotien vaihteluista. Tehtailijoilla on voimakkaat yhdistyksensä ja syndikaattinsa, joiden kautta he taistelevat työläisiä vastaan.

Ranskassa käytetään myöskin amerikalaisia menettelytapoja siinä suhteessa, että palkataan ulkomaista työvoimaa, joka on vieläkin halvempaa kuin kotimainen. Italialaiset ja puolalaiset halpapalkkaiset työläiset ovat tervetulleita Ranskan kapitalistien palvelukseen. Jos näiden ulkomaalaisten keskuudessa havaitaan joku edistyneempi henkilö, joka ryhtyisi toimimaan agitattorina, karkoitetaan sellaiset henkilöt ilman armoa maasta. Siten valtio toimii käsikädessä kapitalistien kanssa.

Puolan diktaattori varustuu vaaleihin

Varovaisuuden vuoksi vangitaan lukuisasti työläisiä

WARSOVA. — Puolan fascistinen diktaattori Pilsudski on alkanut varustautua tulevia parlamenttivaaleja varten omalla tavallaan. Hän muistaa varsin hyvin, että viime syksynä Lodzissa ja Warsovassa työläiset saivat kunnallisvaaleissa suuren vaalivoiton. Sitä peläten parlamenttivaalienkin yhteydessä, on Pilsudski määrännyt ohranansa vangitsemaan lukuisasti vasemmistolaisia työläisiä.

Kommunistiset järjestöt ovat kaikissa huomatuimmissa keskuksissa voittaneet vanhoillisen sosdem puolueen, joka on diktaattorin tunnustama tukipylväs ja toisen internationalen johtavimpia puolueita. Viime vuoden vaaleissa Pilsudksi yksinkertaisella tavalla osotti "kansanvaltaisuuttaan", julistamalla vasemmiston listoille annetut äänet mitättömiksi.

Nyt toimitettavia vaaleja varten Pilsudski valmistautuu siten, että vasemmistolaisilta ryhmiltä kielletään kaikki oikeudet harjoittaa vaaliagitatsionia, sekä vangitaan kaikki huomatuimmat työväen johtajat. Ikä ei tule kysymykseen, sillä vangituissa on paljon jotka ovat alle 19 vuotiaita. Myöskin talonpoikain keskuudessa harjoitetaan samanlaista terroria.

Warsovan yliopiston useita oppilaita on vangittu ja jalkarautoihin kytkettynä kuljetettu surullisen kuuluisaan Czenstchowan vankilaan.

Kapitalistit valvovat etujaan

WINNIPEG, tammik. 31. — Western Retail Lumbermen's-yhdistys päätti 37:ssa kokouksessaan painostaa Canadan hallitusta tekemään korjauksen "kohtuuttoman" korkean tuloveroperustan muuttamiseksi. Kapitalistit valittavat, että heidän riistovoittonsa menee liian pieneksi, kun heidän liikkeitään veroitetaan ensin korporatsioniveron kautta ja sen jälkeen vielä osakkeenomistajien tuloverojen kautta.

Kyllä kapitalistit osaavat näytellä "köyhän pojan" osaa silloin, kun heidän halunsa on kiertää verojen suorittamista. Jospa työläisetkin noin hyvin valvoisivat etujaan, niin olot olisivat paljoa toisenlaiset.

Saksassa vaaditaan liittolaisten sotaväen poistamista Reiniltä

Ulkoministeri Stresemann vaatii kirjaimellisesti Locarnon sopimuksen noudattamista

BERLIN, tammik. 31. — Eilen iltapäivällä esitti Saksan ulkoministeri Stresemann parlamentissa jyrkkäsanaisen arvostelunsa liittolaismaiden ja erikoisesti Ranskan politiikkaa vastaan. Hän vaati Locarnon sopimuksen noudattamista niin perusteellisesti, että Reiniltä tulee pikaisesti poistaa jokainen vieraan maan sotilas. Ellei Ranska tule siihen suostumaan, niin koko maailma tulee arvostelemaan Locarnon sopimusta järjettömyytenä.

Saapuvilla oli kuuntelijaparvekkeella useita huomattuja ulkomaalaisia diplomaatteja, ja parlamentissa osoitettiin ulkoministerin puheelle suurta suosiota. Hän jatkoi; "Meille on uskoteltu, että Locarnon sopimuksen kautta saavutetaan uuden ajan aamunkoitto, mutta toiveet ovat muuttuneet epätoivoksi. Ennen kaikkea me saksalaiset vaadimme, että Reiniltä poistetaan ulkovaltain sotilaat, sillä ilman sitä ei voida Saksan ja Ranskan välejä saada korjatuksi Locarnon sopimuksen mukaisesti. Ellei tätä vaatimusta noudateta, niin Saksaa ei pidä syyttää siitä, että yhä suurempi epäilys alkaa heräämään Locarnoa vastaan.

Kuten muistetaan tarkoitetaan tässä sitä Locarnon kaupungissa tehtyä sopimusta, jonka kautta liittolaiset tekivät Saksalle suuria myönnytyksiä ja valmistettiin Saksalle tietä kansainliittoon yhtymiselle. Sen kautta liittolaismaat pyrkivät eristämään Saksan pois Neuvostoliiton vaikutuspiiristä. Mutta nyt Saksa itse havaitsee, miten liittolaismaat ovat syöneet sanansa, kun saivat diplomaattisesti käytettyä Saksaa apunaan kriitillisellä hetkellä.

40 kapinallista kuollut Meksikossa

MEXICO CITY, tammik. 31. — Sotaministerin apulainen Miguel Pina on ilmoittanut tänään, että kapinallisten ja hallituksen joukkojen välillä käydässä taistelussa on 40 kapinallista kaatunut. Samalla hän ilmoitti, että hallituksen joukot eivät tule poistumaan kapinalliselta alueelta ennenkuin kaikki kapinoitsijat ovat kukistetut.

Samassa taistelussa arvellaan hallituksen joukoista kaatuneen 16 sotilasta.

Saksan ja Liettuan sopimus

BERLIN, tammik. 31. — Saksan ja Liettuan ulkoministerit allekirjoittivat molemminpuolisen ystävyyssopimuksen, jonka kautta pyritään näiden kahden maan välillä saamaan aikaan entistä enemmän yhteistoimintaa.

Sopimus kohdistuu etupäässä Puolaa vastaan, joka on riistänyt molemmilta sopimusmailta liittolaisten avulla tärkeitä maa-alueita.

$2,000,000 arvoinen yliopisto palanut

VILLANOVA, Pa., tammik. 31. — Tänään oli jälellä vain savuavat rauniot eilen tuhoutuneesta Villanovan yliopiston $2,000,000 arvoisesta päärakennuksesta. Sen palaminen uhkasi tuhota kaikki muut yliopiston sivurakennukset.

Palaneen rakennuksen kaksi ensimmäistä kerrosta oli kokonaan järjestetty luokkahuoneiksi, 1,400 oppilaalle. Kolmas ja neljäs kerros oli sisäopistolaisten asuntona, jossa majaili 250 oppilasta. Tulen irtipäässystä ei ole varmuutta, mutta arvellaan sen johtuneen joko sähkölankojen ristiin kulkemisesta, tai huolimattomasti heitetystä palavasta paperossista. — Kaksi palosotilasta loukkaantui sammutustyössä.

Unioiden keskusneuvosto 10-vuotias

MOSKOVA, tammik. 30. — Eilen vietettiin yleistä ammattiliittojen keskusneuvoston 10-vuotisjuhlaa. Lehdet julkaisivat erikoisia kirjoituksia huomatuilta unioiden johtajilta, joissa selitettiin työväen ammatillisen liikkeen merkitystä köyhälistön vallankumouksessa. Erikoisesti ne ovat olleet apuna yhteiskunnan rakennustyössä ja siten tukemassa köyhälistön diktatuuria.

«Järjestyneen työväen» kumarrusmatkat

Albertan työväenliiton lähetystö esittänyt "toivomuksia" maakuntahallitukselle

EDMONTON, Alta. — "Alberta Labor News"-niminen lehti kertoo, että lähetystö, joka oli valittu kuluneen tammik. 12, 13 ja 14 pnä pidetyssä Albertan työväenliiton kongressissa, on käynyt maakunnan pääministerin Brownleen ja muiden hallituksen jäsenten puheilla esittämässä kongressin päättämiä toivomuksia" erinäisten lainsäädäntöuudistusten aikaansaamisesta.

Lähetystön esittämässä memorandumissa kiinnitetään huomiota liittohallituksen vanhuudeneläkelain Albertan maakuntaan ulottamisen välttämättömyyteen, työväen tapaturmakorvauslain muuttamisen tarpeellisuuteen, kahdeksantunnin työajan saavuttamiseen, äitiysvakuutuskysymykseen, koskivoima-asiaan, jonka suhteen ehdotetaan että hallitus ei myöntäisi yksityisille voimamonopoleja, j.n.e. Samoin puhutaan siinä teollisuustarkastusten aikaansaamisesta, minimipalkkalain tarpeellisuudesta, ammattikoulujen tukemisesta, sekä höyrykattila-, kaivos-, ja teollisuusriita-asetusten muuttamisesta. Edelleen kannatetaan terveysvakuutusta, ruokatavarakaupan kontrollia, raskaana olevien naisten teollisuustyössä käyttämisen kieltämistä kolmen kuukauden aikana ennen ja jälkeen synnytystä sekä maakunnallisen vaalilain muuttamista siten, että kansalaisoikeudet omaavat henkilöt saavat äänestää maakuntavaaleissa, jos ovat asuneet kolme kuukautta maakunnassa.

Näiden toivomusten valmistamiseen rajoittui suurin osa koko edellämainitun konferenssin keskusteluista ja ajasta. Mitään ei kokous sensijaan pystynyt tahi halunut tehdä todella käytännöllisen suunnitelman valmistamiseksi järjestyneen työväen voiman käyttämiseksi työläisten vaatimusten toteuttamiseksi sen oman luokkavoiman avulla.

Niin kauan, kun työläiset tyytyvät siihen, että heidän "johtajansa" esittävät hallitukselle vain kainoja toivomuksia siinä mielessä, että herrojen pöydiltä heruu joitakin hyväntahtoisia armopaloja, saavat he turhaan odottaa parannuksia oloihinsa ja elämäänsä. Moiset lähetystöjen hallitusvierailut ovat tahallista petosta.

Profinternin tuleva kongressi

MONDEVIDEO, tammik. 31. — Uraguayn ammattijärjestö on päättänyt lähettää edustajistonsa Moskovaan, maaliskuussa alkavaan Punaisen Ammatti-Internationalen neljänteen kongressiin.

Mainittu ammattijärjestö on kommunistien ja syndikalistien johdon alaisena. Pitkän aikaa taistelivat anarko-syndikalistiset ainekset Punaista Internationalea vastaan, mutta latinalais-amerikalaisten työväenlähetystöjen käytyä Neuvostoliitossa, ovat he muuttaneet suuresti mielipidettään. Nyt samojen aineksien taholta ylistetään oloja Neuvostoliitossa.

Norjan sosdem hallituksen jäsenet

OSLO. — Norjan työväenhallitus muodostuu seuraavista jäsenistä: Pääministerinä toimii Christopher Hornsrud, työväenpuolueen parlamenttiryhmän puheenjohtaja. Hän on myöskin rahaministerinä. Ulkoministeri on professori Bull. Maanviljelysministerinä varastohuonetyöläinen Nygaardsvold; oikeusministerinä Cornelius Holmboe; kirkollis- ja opetusministerinä koulumestari Steinnes; yleisten töiden ministerinä kultaseppä Marnus Nillsen; sosialiministerinä Norjan ammattijärjestön sihteeri, Alfred Madsen; kauppaministerinä pankkiiri Alvestad; ja puolustusministerinä opettaja Nonsen.

Tämäkin hallitus on vähemmistön muodostama.

SANDINON JOUKOISTA EI OLE JÄLKIÄ NÄKYVISSÄ

Managua, tammik. 31. — Amerikalaiset sotilaslentäjät ovat raporteeranneet, että heidän ei ole onnistunut löytää mitään jälkiä Sandinon joukkojen nykyisistä olinpaikoista. Arvellaan että Sandino olisi hajaantunut miehineen ympäri vuoristoa, pienissä joukossa piilopaikkoihin.

Kaivostyöläisten alistaminen kurjiin palkkoihin

SYDNEY, Nova Scotia, tammik. 31. — British Empire Steel korporatsionin antaman lausunnon mukaan, ovat neuvottelut United Mine Workers Union kanssa päättyneet siten, että molemmin puolin on suostuttu pitämään voimassa entisiä palkkasopimuksia.

Tällaisen tiedonannon kautta poistettiin kaikki epäilykset siitä, että tänä iltana työsopimuksen päättyessä olisi tullut töiden pysähdys. Nyt päättynyt työsopimus on ollut voimassa kaksi vuotta.

Mitään lähempiä tietoja palkkasopimuksesta ei annettu, mutta ennestään tiedetään Bescon hiilikaivoksien palkkojen olleen erittäin alhaiset.

Työnsi kätensä lihamyllyyn

Silpoutuneet lihakset tarttuivat koneeseen niin lujasti, että uhri oli vietävä koneineen sairaalaan

TORONTO. tammik. 31. — Syöttäessään hakattavaa lihaa sähköllä käypään lihamyllyyn, tarttui 13-vuotiaan Fred Harlowin käsi koneeseen tänään silpoutuen jauhelihaksi miltei rannetta myöten. Onnettomuus tapahtui pojan isän lihakaupassa n:o 1,552 Danforth Avenuella.

Pojan isä kutsui heti lääkärin y. m. henkilöitä apuun, mutta pojan kättä ei saatu irroitetuksi koneen teristä, vaikka kone osittain purettiin. Tämän johdosta oli loukkaantunut vietävä sairaalaan koneineen päivineen, missä vasta saatiin ruhjoutunut käsi irti puristuksestaan. Sairaalassa havaittiin välttämättömäksi katkaista käsi rannetta myöten. Mainittakoon että poika kesti valittamatta kamalat tuskansa.

Ilmailuliike kehittyy Neuvostoliitossa

Afghanistanin pääkaupunkiin päästään ilmatietä nopeasti

MOSKOVA, tammik. 31. — Ukrainan lentoliikenteen johtaja Kirilov on ilmoittanut, että lentoliikenne Bakun ja Teheranin välillä tulee avautumaan liikenteelle helmikuun 1 päivästä alkaen. Tämä on viimeinen yhdistävä lenkki Moskovan ja Teheranin välillä.

Turkin kanssa käydään neuvotteluja lentoliikenteen avaamisesta linjalle Moskova, Harkovi, Sevastopoli ja Konstantinopoli. Myöskin Afghanistanin rajalla olevasta venäläisestä Termezin kaupungista voidaan lentää kahdessa tunnissa mainitun maan pääkaupunkiin Kabuliin, joka matka aikaisemmin on vaatinut useita viikkoja. Termezin ja Kabulin välinen linja on erikoisesti tarkoitettu näiden maiden diplomaattisia matkustajia varten, mutta myöskin tavallisia matkustajia tullaan kuljettamaan 520 ruplalla.

Lentokoneet, joita tullaan käyttämään tällä linjalla, ovat varustetut erikoisen voimakkailla koneilla, voidakseen kulkea korkeiden vuoristojen ylitse.

Viininvalmistajat pyytävät veroalennusta

TORONTO, tammik. 31. — Lähetystö, joka edusti viininviljelijöitä ja valmistajia on käynyt pääministeri Fergusonin luona pyytämässä että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin nykyisen viiniveron alentamiseksi. Anomusta puolletaan sillä, että viininhinnan aleneminen tulisi aiheuttamaan terveellisen muutoksen siihen suuntaan, että vähemmän kulutettaisiin väkeviä alkoholijuomia, mutta sensijaan enemmän miedompia viinejä. Etelä-Ontariossa on n. 10,000 eekkeriä viiniviljelystä. Viinifarmarien keskuudessa on kuulemma huomattavissa pyrkimystä ryhtyä viinin asemasta kasvattamaan tupakkaa. Maakunnan viinivero tuottaa n. $200,000 vuodessa.

UUSI SOTAVÄLINE KEKSITTY

Washington. — Uusi lentokoneiden pudottamiskivääri on keksitty, joka on huomattavasti edellisiä parempi. Sen ammukkeen suuruus on kolme tuumaa, ja kiväärillä voidaan ampua 25 laukausta minuutissa, noin kolmen mailin korkeudelle.

Tämä murhakone voidaan asettaa ampuma-asentoon 15 minuutissa kuljetusasennosta. Kun tällaisia koneita on taajassa, on ilmassa kulkeminen hyvin epävarmaa hommaa sodan aikana.

Aseellisen «rauhan» — tukemiseksi

ja Nicaraguan kansan murhaamisen jatkamiseksi vaatii Yhdysvaltain sotadepartmentti $399,199,869

WASHINGTON, helmik. 1. — Eilen jätettiin edustajakamarille sotadepartmentin ehdotus armeijan kustannusarvioksi. Siinä vaaditaan armeijan sotilaallista koneistoa varten $388,199,862. Tämän mukaan tulisi sotalaitos tänä vuonna saamaan $18,000,000 enemmän kuin viime vuonna.

Lisäykset jakautuvat seuraavasti: Ilmailuvoimille viiden vuoden ohjelmansa toteuttamiseksi $4,432,968; ammusvarastoreservin rakentamiseksi $2,852,531; varusmestariosastolle ravinto- y.m. varustelisäyksiin $5,523,226; kansalliskaartille $1,729,144; järjestetylle reserville $589,530; reserviupseeriharjoitusjoukoille $307,586.

Armeijan miesluku tulisi tätä nykyä olemaan 118,750. Ilmailuvoimia lisättäisiin 1,248:lla miehellä.

Lakiehdotus sisältää myöskin $50,000,000 joki- ja satamasuunnitelmiin sekä $4,874,000 käytettäväksi aikaisemmin päätettyihin töihin.

Kuten näkyy, varustautuu Wallkadun komennon alainen Amerikan sotalaitos vahvistamaan asemaansa, jotta se verisellä rautakorollaan voisi avustaa kapitalisteja tallaamaan kotimaisten työläisten vaatimukset jalkoihinsa sekä jatkamaan nicaragualaisten y.m. pikkukansojen murhaamista. Kuitenkin puhuu Coolidge samaan aikaan "rauhasta ja hyvistä suhteista".

Nuorukainen lähellä eläinastetta

LONTOO. — Daily Herald kertoo hiljakkoin Lontoossa sattuneen tapauksen, että oikeuteen tuotiin eräs mustalaispoika, iältään 17 vuotias, joka oli yrittänyt ampua erästä henkilöä maantiellä, lähellä kaupunkia. Jotkut ihmiset olivat joskus antaneet tälle nuorukaiselle nimeksi William Parker, mutta siitä hän ei itse kyllä tiennyt mitään, mikä hänen nimensä oli.

Oikeudessa ilmeni että tämä Bill ei tiennyt mitään viikon päivistä; ei osannut lukea eikä kirjoittaa; ei tiennyt uskonnon merkitystä; linnaan saavuttuaan hän ei ollut vielä koskaan peseytynyt eikä ajellut hiuksiaan; mutta kaikesta huolimatta hänellä oli voimakas sukupuolinen vaisto, kuten laumaihmisillä.

Tämä kokolailla harvinainen ilmiö Englannin pääkaupungissa herätti niin paljon huomiota, että hänet päätettiin lähettää muutamiksi vuosiksi ojennuslaitokseen, missä Bilistä koetetaan karsia vähemmäksi metsäläisyyden ominaisuuksia.

Renfrew kunnallisten selkkausten vallassa

Koulu- ja sairaalalautakunta saattaa seurata valtuuston jälkiä

RENFREW, Ont., tammik. 31. — Sitä sekasotkuista tilannetta, mikä täällä esiintyy nykyään kunnallishallinnossa, näyttää nyttemmin kärjistävän se mahdollisuus, että kaupungin koulu- ja sairaalalautakunta ottaisi varteen eräitä esitettyjä arvosteluja, joissa on viitattu siihen, että lautakuntien jäsenet olisivat muodollisista syistä toimeensa pätemättömät.

Koko kaupungin valtuusto erosi joku aika takaperin, koska sen jäsenet olivat lyöneet laimin vannoa virkavalansa lain määräämän ajan sisällä.

Renfrewin, enemmän kuin monien muidenkaan kuntien hallinnoissa, ei ole työväen edustajia.

KANSAINVÄLISET LENTOLIIKENNESOPIMUKSET

Ottawa, tammik. 31. — Canadan puolustusministeriön varaministeri ilmoittaa että pan-amerikalaisessa konferenssissa, Havannassa, tehdyt sopimukset lentoliikenteestä eivät sido Canadaa sen perusteella, että Canada ei ole ollut mukana tässä konferenssissa. Canada ja useat Etelä-Amerikan maat kuuluvat erääseen kansainväliseen ilmakonferenssiin, mutta Yhdysvallat ovat olleet tämän ulkopuolella. Jos Amerikan ja Keski- ja Etelä-Amerikan valtioiden välillä tehdyt yleiset sopimukset alistetaan Canadan harkittavaksi ja Canadaa pyydetään mukaan, voi olla mahdollista, että Canada myöhemmin hyväksyy konferenssin päätökset.

Unkarin fascistit vaativat sotaa Neuvostovaltaa vastaan

Kommunisteille vaaditaan kuolemantuomiota

WIEN, Itävalta, tammik. 31. — Unkarin parlamentin ylähuoneessa on eräs fascistiedustaja kiihkeästi huutanut, että: "Kuolemanrangaistuskin on liian lievä tuomio kommunisteille." Tämä on lausuttu kaksitoista päivää kestäneen väittelyn yhteydessä, elinkautista vankeusrangaistusta koskevan lain esillä ollessa. Laki tuli vihdoin hyväksyttyä viime perjantaina.

Eräs toinen herrasmies, jonka nimeä ei myöskään ole saatettu julkisuuteen on lausunut, että "Europan suurvaltain tulisi liittoutua julistaakseen sodan Neuvostoliittoa vastaan. Suuriruhtinas Hapsburg osoitti suurta suosiota kaikille puhujille, jotka ilmaisivat vihamielisyytensä Neuvostoliittoa kohtaan.

Uuden rikoslain selitetään olevan Unkarin fascistien taholta kiertoliikkeenä kommunistipuoluetta vastaan, joka aikoo nousta julkiseksi puolueeksi.

Bombayn lakkoliike leviämässä

Arvellaan 150,000 työläistä soallistuvan

LONTOO, (Postitieto) — Intian uutistoimiston antamien tietojen perusteella selitetään, että lakkoliike Bombayssa, Intiassa on voimakkaasti leviämässä. Kaikkiaan arvellaan lakkoon yhtyvän 150,000 tekstiilityöläistä. Lakkoliike alkoi kehittymään syystä, että kapitalistit ryhtyivät vaatimaan työläisiltä enempi työtä.

Salaperäisellä tavalla on suuria varastoja puuvillaa syttynyt tuleen, vastapainoksi tehtailijain suunnitelmille, jotka tarkoittavat palkkojen alentamista.

Limogesin junaonnettomuus

Reen jalakset olivat kääntäneet vaihteen

OTTAWA, helmik. 1. — Tutkimuksia jatkettaessa on todettu, että Limogesin luona tapahtuneen junaonnettomuuden syynä oli ollut mainitulta lastauslaiturilta karannut hevospari, joka raskasta tukkikuormaa vetäen, oli juossut vaihteen yli sillä seurauksella, että reen jalakset käänsivät vaihteen kielekkeen väärälle puolelle. Hevoset oli myöhemmin otettu kiinni, mutta ei oltu arvattu, että ne olivat muuttaneet vaihteen asentoa.

Muutaman minuutin kuluttua saapuikin sitten presidentti Cosgravea kuljettava ylimääräinen juna, joka tempautui sivuraiteelle ja kovassa vauhdissa tekemänsä käänteen johdosta suistui kiskoilta.

Näyttelijän epätunteellisuus

Vaimon kuollessa mies jatkanut esitystään

PARIISI. — Hiljattain tapahtui eräässä Pariisin teatterissa sellainen dramaattinen tilanne, että erään näytelmän päähenkilön vaimo sairastui äkillisesti juuri näytöksen alkaessa ja alkoi saamaan kuoleman kouristuksia. Hänen miehensä poistuminen lavalta olisi keskeyttänyt suuren teatterin näytännön esityksen. Hyvin tietäen vaimonsa vetävän viimeisiä hengenvetojaan, täytyi näyttelijän unohtaa kaikki sellaiset seikat ja hymyillen esittää koomillista klovnin osaa ja huvittaa tuhatlukuista yleisöä.

Työväen urheiluliiton kokous onnistunut

DETROIT, Mich., tammik. 29. — Yli kaksisataaviisikymmentä urheilijaa on ottanut osaa Labor Sports Union kansalliseen kokoukseen. Osanotto odotuksia suurempi. Neuvottelukokouksessa on ollut edustettuna yli 2,000. Kokoukset ovat olleet erittäin yksimielisiä. Urheilujärjestön tulevaisuus näyttää loistavalle.

Suomalaisen jaoston säännöt hyväksyttiin. Kaikki suomalaiset (työväenlehdet) hyväksytty järjestön virallisiksi äänenkannattajiksi. Yksityiskohtaiset tiedot kokouksesta ja neuvottelusta julkaistaan pian lehtien urheiluosastoissa.

Fascisti-Italialla 2,300 poliittista maanpakolaista

VÄHINTÄIN 10,000 IHMISTÄ VÄRJÖTTÄÄ MUSSOLINISMIN VANKILAUHREINA

GENEVE, Sveitsi, tammik. 30. — Huolimatta siitä, että Italian fascistihallitus on selittänyt Liparinsaaren karkoitusvankilassa olevan vain muutamia satoja vankeja, osoittavat viimeiset tiedot aivan toista. Tarkkojen laskelmien mukaan on siellä noin 2,300 vankia.

Mutta tässä ei ole läheskään kaikki Italian poliittiset vangit, jotka saavat kokea mussolinismin siunausta. Vähimmässä laskussa on tällä kertaa Italian vankiloissa 10,000 poliittista vankia.

Karkoitussaarella ovat olosuhteet äärettömän kurjat. Siellä ei ole juomavettä, eikä minkäänlaista ravintoa ilman, ettei sitä viedä mannermaalta. Vangit saavat kirjoittaa ja samoin vastaanottaa vain kaksi kirjettä kuukaudessa. He saavat lukea vain fascistien lehtiä ja kirjallisuutta.

Hämmästyttävä oikeuden päätös

SALAPOLIISI, JOKA MONTREALISSA TAPPOI TYÖMIES YARMULIN, VAPAUTETTU KAIKESTA EDESVASTUUSTA

MONTREAL, helmik. 1. — Vain 10 minuutin harkinta-ajan jälkeen tuli valamiehistö eilen täällä siihen tulokseen, että hattutyöntekijä Sydney Yarmulin kuolema on "anteeksiannettava" murha. Päätöksen nojalla vapautettiin salapoliisi Bolduc kaikesta edesvastuusta.

Yarmul menetti henkensä tammik. 20 pnä, kun etsivä B. ampui hänet St. Catherine-kadulla, Y:n tultua ulos Childsin ravintolasta. Poliisi oli komentanut Y:n kohottamaan kätensä, ja kun uhri hermostui, laukaisi revolverinsa häntä kohti. Ainoana puolustuksena oli, että poliisi oli pankinjohtaja Robilardin ilmiannon perusteella luullut Y:tä pankkirosvoksi, ja pelännyt hänen ryhtyvän vastarintaan.

Yarmulin isä aikoo nostaa kaupunkia vastaan korjausjutun, jossa tulee vaatimaan $10,000 korvausta poikansa hengestä.

Oikeuden päätöksen mukaan saavat siis salapoliisit "vahingossa" riistää kadulla hengen keltä tahansa, kunhan se tapahtuu heidän täyttäessä "virkavelvollisuuksiaan".

Lakkolaisia raastetaan oikeuteen

Montrealin työnantajat koettavat saada lakkovahdeille tuomiota

MONTREAL, helmik. 1. — Sarah Goldman ja Mayme Zolette määrättiin eilen vastaamaan tulevassa Kings Bench-oikeuden istunnossa syytökseen lakkovahdinnasta. Heitä kuulusteli tuomari Cusson eilen.

Juttu sai alkunsa siitä, että työläiset, joihin syytetyt lukeutuivat, olivat pakoitetut ryhtymään lakkoon Montrealissa olevassa Acmen vaatetusyhtiön tehtaassa, voidakseen siten turvata oikeuksiaan työnantajan kiristystoimia vastaan. Lakkoon lähti 200 työläistä. Työnantaja on sittemmin koettanut runnata laitosta "avoimena työpajana", ja taistelevat työläiset ovat vuorostaan järjestäneet rauhallisen lakkovahdinnan tehtaan ympärillä.

Työnantaja tämän jälkeen turvautui poliisiin kukkaroetujensa suojelemiseksi. Edellämainitut työntekijät vangittiin, ja nyt koetetaan saada oikeutta langettamaan sellaisen ennakkopäätöksen, että lakkovahdinta tulkittaisiin rikoslain vastaiseksi teoksi. Siten voisivat kapitalistit ja virkavalta muodostaa "laillisen" yhteisrintaman työläisten oikeuksien nujertamiseksi.

SUURI ELEVAATTORIRAKENNUS

Toronto. — Täällä on julkaistu satamakomissionin ja Canada Malt Companyn välinen sopimus, jonka mukaan kaupungin keskussatamaan rakennetaan lähiaikoina suuri elevaattorirakennus, jossa tulee olemaan tilaa n. 750,000:lle bushelille viljaa sekä 1,000,000 bushelin kantoiselle maltaan valmistuslaitokselle.

VAPAUS Canadan suomalaisen työväestön ainoa äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., maanantaina, tiistaina, keskiviikkona, torstaina ja perjantaina.

TOIMITTAJAT:
S. G. NEIL, T. N. CARLSON, B. A. TENHUNEN, R. PEHKONEN.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published in Sudbury, Ont., every Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.

TILAUSHINNAT:
1 vk. $4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulkomaille: 1 vk. $6.00, 6 kk. $3.50, 3 kk. $2.00 ja 1 kk. $1.00.

ILMOTUSHINNAT VAPAUDESSA:
Naimailmotukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Avioliittoonmenoilmotukset 50c. palstatuuma. — Nimenmuutosilmotukset 50c. kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmotukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa. — Avioeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiitosilmotukset $1.00 kerta. — Kuolemanilmotukset $2.00 kerta, 50c. lisämaksu kiitoslauseelta tai muistovärsyltä. — Haluntaasitiedot ja osoteilmotukset 50c. kerta, $1.00 kolme kertaa. — Tilapäisilmottajien ja ilmotusagenttuurien on, vaadittaessa, lähetettävä ilmotushinta etukäteen. — Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään, paitsi asiamiesten, joilla on takaukset.

Lehteen aiotut ilmotukset pitää olla konttorissa kello 12 ilmestymispäivää edellisenä arkipäivänä.
Vapauden toimitus: Liberty Building, 33 Lorne Street. Puhelin 536W.
Vapauden konttori: Liberty Building, 35 Lorne St. Puhelin 1038. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.

General advertising rates 75c. per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä: J. V. KANNASTO, liikkeenhoitaja.

Amerikan työväenliiton «puolueettomuus»

Amerikan työväenliiton toimeenpanevan neuvoston, joka on juuri kokoontunut Miamissa, Floridassa, puolesta on William Green ilmottanut, että Amerikan työväenliitto tulee taasen noudattamaan "puolueetonta" (joka todellisuudessa on työväenvastaista) politiikkaa Yhdysvalloissa lähestyvässä poliittisessa kamppailussa. Samuel Gompers yhä elää. "Palkitkaamme ystäviämme ja rangaiskaamme vihollisiamme" tulee taas olemaan Amerikan työväenliiton virkavallan tunnuksena. Mitähän Amerikan työväenliitolle äärimäisuskolliset "internatsionalistit" tässä maassa ajattelevat tuonlaisesta "puolueettomuus"-politiikasta? kysyy tämän johdosta Worker-lehti. Yhdysvaltain työtilastojen osottaessa työttömien lukumäärän jatkuvaa lisääntymistä ja osakkeitten arvon heilahdellessa New Yorkin pörsissä, tuhansien kaivostyöläisten nähdessä nälkää Pennsylvaniassa ja toisten tullessa ammutuiksi Coloradossa, "tasapuolisten" oikeuslaitosten voimistaessa työnantajain lakkovastaisen aseen, estetuomion käyttöä ja Yhdysvaltain hallituksen kuristaessa Nicaraguan kansaa, brittiläisen ja amerikalaisen imperialismin välisten vastakohtaisuuksien kasvaessa päivä päivältä ja määrärahoja lisättäessä suuren sotalaivaston rakentamiseen, näyttää siltä, että työväenpuolueen muodostaminen ja työväen itsenäinen poliittinen toiminta olisi välttämättömän tarpeellista Yhdysvalloissa. Ja se onkin tarpeellista työläisille ja työtätekeville maanviljelijöille, vaan ei greeneille ja wolleille. He tulevat jatkamaan kapitalististen puolueitten kannattamista, vaikka Amerikan kapitalistiluokka kaiken aikaa kokoaa voimiaan täydelleen hävittääkseen Amerikan työväenliikkeen. Tällaista on Amerikan työväenliiton "puolueettomuus" ja "kansainvälisyys".

Maailman proletariaatin uusi nousu

Vallankumousliikkeen kärsittyä tappioita vuonna 1923, seurasi jonkunlainen väsähtäminen, kirjotetaan Leningradin Vapaus-lehdessä. Tätä, jatketaan kirjotuksessa, käytti porvaristo hyväkseen lujittaen asemaansa. Seurasi tunnetun kaltainen kapitalismin lujittuminen. Alkoi hyökkäily työväkeä vastaan.

Useina viime vuosina on porvaristo käyttänyt mitä kiivaimpia valtiotoimenpiteitä kumouksellisia vastaan. Bulgariassa, Puolassa, Italiassa y.m. on ammuttu ja hirtetty tuhansia vallankumouksellisia työläisiä. Kymmeniätuhansia on pantu pakkotöihin ja vankiloihin. Porvaristo on koettanut kaikkialla riistää työväeltä sen aikaisemman vallotuksen: kahdeksantuntisen työpäivän. Kaikkialla on pienennetty työpalkkoja. Porvaristo on kohdistanut hyökkäyksensä myöskin ammatillisia järjestöjä vastaan, joita ei voida väittää vallankumouksellisiksi; Englannissa esim. vanhoillinen hallitus, yleislakon ja kaivostyöläisten taistelun tultua murretuksi, laati ja hyväksytytti ammattiliittovastaisen lain.

Työväenliike alkaa kuitenkin selviytyä väliaikaisesta värähtymisestään. On jo nähtävissä paljon esimerkkejä, jotka osottavat käännettä viimeaikaisessa tilanteessa. Kapitalismi kohtaa vastarintaa. Proletariaatti valmistuu taisteluun. Työväestö käy vasemmalle.

Tämän huomaa ennenkaikkea kommunistien liikkeen vaikutuksesta. Työväenliikkeen värähtymisen näkyi ennen myös vaaleissa, kommunistien kannatuksen pienuudessa. Mutta nyt, viimeksi kuluneena aikana, kommunistit puolueet saavat yhä enemmän ja enemmän kannatusta. Saksassa, Puolassa, Tshekkoslovakiassa, Ranskassa kommunistit ovat vaaleissa saaneet paljoa enemmän ääniä kuin saivat kaksi tai kolme vuotta sitten.

Tämän ohella tulee muistaa, että muutamissa maissa, kuten Puolassa, kommunistiset puolueet ovat julistetut laittomiksi ja niiden on siis toimittava "maan alla". Siitä huolimatta siellläkin kannatus lisääntyy. Kun kommunistit puolalaisen Lodsin kunnallisvaaleissa vuonna 1922 saivat vain neljätoistatuhatta ääntä, niin vuonna 1927 saivat ne viisikymmentätuhatta ääntä.

Kommunistien vaikutus lisääntyy myös ammattiliitoissa. Ammattiliitoissa niiden täytyy käydä tarmokasta taistelua porvarillisen hallitusvallan tukemia sosialidemokraatteja vastaan. Monessa maassa, varsinkin Saksassa, on kmomunistien vaikutus ammattiliitoissa vahvistunut. Norjan ammatillisen liikkeen johtajat koettivat saattaa liittonsa Amsterdamin internationaleen. Kommunistien onnistui yritys estää.

Viime aikana on myös lisääntynyt lakkoliike. Lakot ovat suuriakin, kuten kaivostyöläisten lakko Saksassa, samoin metallityöläisten lakko, lakot Italiassa j.n.e. Lakkoillaan, vaikka se tapahtuu erittäin vaikeissa olosuhteissa. Italiassa esim. toimitetaan jokaisen lakon johdosta paljon vangitsemisia. Amerikassa käytetään aseellisia voimia lakkolaisia vastaan. Saksassa seulotaan kommunistit jokaisen lakon jälkeen työstä pois, niin että Berliinin kommunistijärjestön kahdeksastatuhannesta jäsenestä on työttömänä lähes kahdeksankymmentä prosenttia.

Kahden viime vuoden ajalla on tapahtunut myös monia proletariaatin ryntäyksiä. Saccon ja Vanzettin jutun johdosta käytyyn kamppailuun otti osaa miljoonia työläisiä. Englannin kaivostyöläisten lakko osotti suurta joukkotoimintaa. Heinäkuussa 1927 tapahtui Wienin työväen kapina. Ranskassa on kuohuntaa sotaväen keskuudessa. Puolassa pantiin neuvostoedustajan, Voikovin murhan johdosta toimeen suurenmoinen mielenosotus. Berliinissä pantiin toimeen punaisten rintamamiesten päivä, jossa vannottiin Neuvostoliiton puolustuksen vala. Lokakuun vallankumouksen 10-vuotispäivän johdosta järjestettiin eri maissa mielenosotuksia ja monen monia lähetystöjä lähetettiin Neuvostoliittoon. Viime aikana ovat erikoisesti kuulleet Neuvostoliitossa käyneiden edustajiensa selostuksia.

Neuvostoliiton kommunistipuolueen (bolshevikien) viidestoista edustajakokous, lausutaan lehdessä lopuksi, saattoi hyvin todeta, että lyhyen hiljentymisen jälkeen on nyt edessämme vallankumouksellisen työväenliikkeen laajeneminen ja huomattava työväen laveain joukkojen vasemmistuminen.

Innostakoon tämä, kuten se epäilemättä tekeekin, tinkimättömällä luokkataistelukannalla olevia työläismiehiä, -naisia ja -nuoria entisiä tarmokkaampiin ponnistuksiin listamis- ja järjestämistyössä.

"Se, joka vähimmässäkään määrässä heikentää rautaista puoluekuria proletariaatin puolueessa (erittäinkin proletariaatin diktatuurin aikana), se todellisuudessa auttaa porvaristoa proletariaattia vastaan." — Lenin.

Järjestön asiat

C. S. J:N SUDBURYN OSASTON LAUSUNTO TP. K:N ALUSTUKSEN JOHDOSTA

VAPAUDEN LIIKKEEN KOTIPAIKAN MUUTTAMINEN, OMAN TALON RAKENTAMINEN, LEHDEN LAAJENNUS JA UUDEN PAINOKONEEN HANKINTA

1. Kysymyksen herättäminen

Kun Canadan Suomalaisen Järjestön toimeenpanevan komitean taholta herätettiin Vapauden palstoilla tammikuun 10 p:n -numerossa kysymys Vapauden liikkeen muuttamisesta pois sen nykyiseltä koti-paikalta, herätti kysymyksen esille vetäminen tavatonta hämmästystä täkäläisen jäsenistön keskuudessa. Vaikka erinäisistä tp.k:n pöytäkirjoista olikin jo aikaisemmin käynyt ilmi, että tp.k:n alakomitea on pohtinut jossain määrin mainittua kysymystä, niin tuskin monikaan osasi odottaa, että tp.k. ottaa noin kevyeltä kannalta tällaisen vakavan taloudellisen asian. Vakiintuneen ja nykyisessä paikassaan hyvin edistyneen työväen lehtiliikkeen muuttaminen toiseen kaupunkiin, epämääräisillä perusteilla, on todellakin vakava asia.

Heti alussa on syytä huomauttaa siitä yksipuolisuudesta, että tp.k. katsoi itsellään olevan kaikki oikeudet julistaa tällainen kriitillinen kysymys äkkiyllätyksenä järjestöjen keskusteltavaksi, ja pikaisesti päätettäväksi äänestyksen perusteella. Sitä tarkoitusta palvelemaan annettiin tp.k:n julistus lehteen ja lähetettiin kiertokirjeet järjestöille kolme viikkoa ennen, kuin jäsenistöllä tai osastoilla on ollut tilaisuutta sanoa asiasta mielipidettään lehden palstoilla puoleen tai toiseen. Tuollainen menettely sellaisenaan ei ole oikein.

Kun vihdoin jäsenistön suusta tulee "kapula" poistettua, tuotakoon esiin tässä koko työväelle tärkeässä kysymyksessä valaistusta toiseltakin puolelta. Erikoisesti niitä tekijöitä, jotka vaikuttavat välittömästi Vapauden liikkeen muuttoa koskeviin kysymyksiin.

Vapauden laajennus

Kun Vapaus on ilmestynyt muutamia kuukausia viisi kertaa viikossa, on se voinut edistyä jatkuvasti ja nopeasti siitä, mitä se oli kolmipäiväisenä. Tilaajamäärä on kohonnut vajaassa puolessa vuodessa noin tuhannella. Tätä saavutusta sanoo tp.k. "yli toiveitten" tapahtuneeksi edistysaskeleeksi, ja näyttää tehneen siitä sen johtopäätöksen, että nyt sopii lähteä vaikka silmät ummessa hosumaan lehtiliikkeemme muuttamisella, välittämättä siitä, seuraisiko sellaista toimenpidettä liikkeen perikatoon joutuminen, tai ainakin suuri velkaantuminen, jolloin jatkuvasti jouduttaisiin toistamaan tuota vanhaa fraasia: "oma lehmä ojassa", ja pyytelemään rahallista tukea järjestöiltä lahjotusten muodossa.

Työväenliikkeessä ollen meidän ei kuitenkaan saa toimia pelkkien toiveiden ja sattumien varassa, vaan tarkkojen laskelmien ja perinpohjaisen harkinnan perusteella. Tätä silmällä pitäen meidän tulee ottaa huomioon, että Vapauden liikkeen muuttaminen ei ole sellainen kysymys, joka ei kaipaa mitään paikkansa pitäviä laskelmia tulevaisuuteen katsoen. Päinvastoin kaivataan mitä tarkinta harkintaa etenkin taloudellisten kysymysten ratkaisussa, jotka seikat tp.k:n alustuksessa on jätetty kokonaan sattuman varaan. Numerollisia laskelmia ei ole esitetty liikehuoneuston rakentamisesta ja sen tontin ostohinnasta, eikä lisääntyvistä postitusmenoista, palkkain kohoamisesta, ja monista muista lisäkustannuksista, mitä suurkaupungin liikkeillä on.

Siitä syystä meidän on ensin päästävä selvyyteen, **missä lehtiliikkeemme voi pysyä pystyssä ja edistyä.** SE ON TÄLLÄ KERTAA PÄÄKYSYMYS. Vasta sen perusteella voidaan ratkaista lehden laajennus, oman talon rakentaminen, uuden painokoneen hankinta ja monet muut sivuseikat. Tp.k:n alustuksessa sanotaan liikkeen rahavaroista, että: "Kun Vapaudella on riittävästi rahaa oman talon saamiseen ja koneiston uudistamiseen, sekä jää vielä hiukan laajentamisen mahdollisten alkuvaikeuksien varalta," jne. Niin tämän johdosta meidän tulee huomauttaa, että nuo rahavarat riittävät mainittuihin tarkoituksiin vain siinä tapauksessa, että toiseen kaupunkiin muutosta johtuvia lisäkustannuksia, ja suurkaupungissa **kalliin tonttimaan** ostamista ei mainittujen kustannuksien lisäksi tule. Tp.k:n lausunto pitää paikkansa rahavarojen riittäväisyydestä vain siinä tapauksessa, että liike pidetään edelleen Sudburyssa, missä peruskustannuksiin katsoen päästään kaikkein pienimmillä menoilla.

2. Oman talon tarpeellisuus

Hyvällä syyllä voidaan olla yksimieliset siitä, että Vapauden lehtiliike välttämättä tarvitsee oman toimitalon. Tämä seikka on jo jätetty liiankin pitkäksi aikaa lepäämään. Verrannollisesti voidaan osoittaa, miten pienien paikkakuntien osastot ovat rakentaneet suuria haalihuoneustoja, ja Sudburyyn perustettu osuusliike rakensi heti toimintansa alkaessa, noin $6,000 maksavan liikehuoneuston.

Työväen lehtiliike tulee edullisessa keskuksessa pidettynä lyhyessä ajassa tuottamaan takaisin sen, mitä kuluja ajanmukainen rakennus tulee vaatimaan ylitse siitä, mitä yleensä vuokran muodossa joudutaan maksamaan.

Kun siis taloa lähdetään rakentamaan, on tp.k. herättänyt puolestaan kysymyksen, että Vapauden liike tulisi muuttaa Torontoon, sekä rakentaa sinne oma talo. Perusteluksi tälle kysymykselle **ensitilalla** esitetään kysymys uutisten "tuoreudesta".

Tämä jo sellaisenaan osoittaa, että tp.k. on lähtenyt ratkaisemaan vakavaa asiaa liian pintapuolisilla keinoilla.

4. Mikä on keskustelun tärkein kysymys?

Meidän mielestämme on ensimäisenä tekijänä otettava huomioon liikkeen muuttoa ajateltaessa seuraavat seikat: 1) **paljonko muutosta tulee kaikkiaan olemaan liikkeelle kuluja,** 2) kuinka suuri velkataakka jäisi liikkeemme kannettavaksi, ja 3) miten velka voitaisiin tulevaisuudessa saada maksettua?

Toimeenpaneva komitea ei ole tässä suhteessa esittänyt mitään **tarkkaa kustannusarviota,** Ei edes **peruskustannuksista,** jotka välttämättä olisi pitänyt olla yksityiskohtaisesti hankittuna, kun kerran asia on osastoille keskusteltavaksi heitetty. Ainoa seikka mitä tp.k. on lausunut talon rakentamisen suhteen on seuraava: "..talon hankintakustannukset tulee kaikissa (kaupungeissa) kohoamaan suunnilleen samaan."

Kuinka paljon tuo "suunnilleen" sallii numerollisia eroavaisuuksia, sitä emme tiedä. Mutta sen tiedämme, että Torontossa rakennustyöläisten palkat ovat tuntia kohden 35—40 senttiä kalliimmat kuin Sudburyssa.

Mutta kaikessa epämääräisyydessäänkin tuo lausunto kohdistuu vain rakennuksen rakentamiseen. Alustuksessaan tp.k. ei hiisku halaistua sanaa tonttimaan hankinnasta, eikä esitä sille kustannusarviota. Tonttimaan hankinta suurkaupungissa on kuitenkin siksi suuri tekijä, että rakentaja joka sen jättää huomioon ottamatta, ei kykene mitään ennakkolaskelmiaan pitämään sellaisina, että ne vähääkään osoittaisivat todellisten menojen suuruutta.

Sudburyssa on jo liikkeellemme ostettuna **tilava tonttimaa, keskellä kaupunkia ja pääkadun varrella.** Siihen ajanmukaisen ja tarkoitustaan vastaavan talon rakentaminen voi tapahtua nykyisten hintojen perusteella $9,000:lla; uuden painokoneen hankinta $6,000; tontin hinta $3,000, ja muuttokustannukset $500. Siis peruskustannukset tulisivat Sudburyssa kohoamaan rohkeasti arvioituna yhteensä $18,500.

Näihin menoihin riittäisi Vapauden nykyiset varat ja jäisi vielä joku määrä ylikin käyttövaroiksi. Silloin olisi **koko omaisuus velattomana** ja liikkeen eteenpäinmeno olisi taattu.

Mutta miten on asianlaita Torontoon muutettaessa? Ensinnäkin peruskustannukset tulisivat huomattavasti suurenemaan, kaikissa muissa suhteissa, paitsi painokoneen hankinta olisi sama. Kelvollisesta ja kylliksi tilavasta tonttimaasta liikekadun varrella tulisi Torontossa maksaa kaikkein vähimmässäkin laskussa ainakin $15,000 yli sen määrän, mitä saataisiin Sudburyn tonttimaasta. Siis noin $18,000. Rakennuksen rakentaminen tulee Torontossa ainakin yhtä neljäsosaa kalliimmaksi, vähimmässä laskussa $2,500. (Muuttokulut suurenevat seuraavista syistä: jokaisen koneen hajoittaminen ja huolellinen laatikkoihin pakkaus, kuljetus molemmissa kaupungeissa ja rautateitse, sekä vihdoin koneiden uudestaan kokoaminen. Sudburyssa koneet voidaan muuttaa melkein kokonaan, matkan ollessa noin 300 jalkaa.)

Lisättynä tähän painokoneen hinta, tulisi **Torontossa olemaan peruskustannuksia $38,500.**

Tähän eivät Vapauden nykyiset varat riitä läheskään. Torontossa joutuisi liike jäämään ilman käyttövaroja, suuren velkataakan alle, ja "Työkansa"-vainaan haamu saattaisi ruveta ioonisesti irvistelemään, kun tulopuoli muutenkin tulisi pienenemään, ellei tilausmaksua erittäin suuresti koroitettaisi. (Se taas vähentäisi lehden levikkiä.)

Vasta tämän jälkeen voidaan johdonmukaisesti ryhtyä tarkastamaan muita seikkoja, kun olemme saaneet selville suunnilleen peruskustannuksia koskevat lisämenot.

Tuleeko muuton tapahtua uutisten vuoksi?

Toimeenpanevan komitean herättämä muuttohomma on asiallisesti perustettu vain yhden "kortin" varaan. Se on tuo paljon väitelty uutiskysymys. Tp.k:n väitöksen mukaan tulisi automaattisesti Vapaudesta parempi uutislehti Torontossa. Tuo väitös on kuitenkin vain osittain oikea. Sikäli kuin on kysymyksessä uutisten toimittaminen Vapauden välityksellä Torontossa ja sen ympäristössä oleville lukijoille, niin sikäli tuo väite pitää paikkansa. Mutta ei sen pidemmältä.

Uutisten tuoreutta nimittäin ei ratkaise ainoastaan lehden ilmestymispaikka. Siihen vaikuttavat ratkaisevasti myöskin toimittajien lukumäärä ja heidän ammattitaitonsa, sekä uuden painokoneen hankinta. Tällä kertaa on tilanne sellainen, että lehden tilaajamäärän laajentumisesta johtuneena täytyy lehti valmistaa viimeistä riviä myöten edellisenä päivänä, että sitä päästään heti aamusta varhain painamaan seuraavana päivänä. Tämän kautta uutiset vanhenevat täsmälleen yhdellä vuorokaudella. Mutta se on **vanhan painokoneen, eikä paikan syy.** Eikö tp.k. ole tästä tietoinen?

Maanantain lehteen nähden on asia vieläkin pahempi. Siitä valmistetaan osa jo perjantaina ja loppu lauantaina. Se makaa valmiiksi ladottuna 44 tuntia, odottamassa painoon menoa varhain maanantai-aamuna. Ja jos liike olisi Torontossa, niin juttu olisi sama. (Ainakin tp.k:n jäsenet olivat vastustaneet yötyön tekoa viime kesänä pidetyn edustajakokouksen aikana.)

Kun liikkeelle hankitaan uusi painokone, voidaan uutiset saada vähintäin vuorokautta aikaisemmin kaikkialle, vaikka liike pidetään Sudburyssa. Myöskin maanantai lehti voidaan suurimmalta osaltaan valmistaa maanantaina, ja painaa yhdessä tunnissa iltapäivällä. Nyt painotyö ottaa **koko päivän.**

Näihin asti ei ole Vapaudella ollut sähkösanomayhteyttä, sillä se on Canadassa äärettömän kallista lystiä. Jos se yhteys otetaan, niin se maksaa saman Torontossa kuin Sudburyssakin, mutta työväenlehden toimittamisessa se ei ole mikään ratkaiseva tekijä. Suurin osa porvarillisten uutistoimistojen sähkösanomista on roskakoriin menevää tavaraa, joilla ei voida työväenlehden palstoja täyttää.

Tp.k:n lausunnossa aivan liian paljon kiihoitetaan n.s. "uutisnälällä". Päinvastoin pitäisi johtavien orgaanien liiankin hyvin tietää, että työväenlehtien tulee ensikädessä palvella työväen ja farmarien **yleistietojen levittämistä** ja valistusvälineen tarvetta. Tietysti uutispuoli on tarpeellinen ja uutiset saatava mahdollisimman tuoreina. Mutta se kuitenkaan ei ole, eikä saa olla työväenlehdelle pääasia. Jos lehtemme julkaiseminen riippuisi etupäässä uutisista, niin siinä tapauksessa se voisi tyydyttää vain yhden paikkakunnan "uutisnälkää", mutta muut seudut kuitenkin jäisivät huonompaan asemaan.

Nykyään on Vapaudelle saatu tuoreimmat uutiset Ottawan ja Montrealin lehtien välityksellä idästä, ja Winnipegin lehtien välityksellä lännestä; Yhdysvalloista Daily Workerin ja Federated Pressin kautta, sekä lukuisien Europan maiden lehtien kautta europalaisia uutisia.

Vapauden nykyiset uutistoimittajat ovat selittäneet, että nykyään käytettävät useat tärkeät uutislähteet on saatu avattua vasta kuluneen syksyn ja talven aikana. Ja uusia suunnitelmia on olemassa. Tarvitsee vain viitata siihen, että yhä kehittyvä **radion ja lentopostin** käyttö tulee takaamaan kyllin nopean ja kelvollisen uutisten saannin Vapaus-lehdelle Sudburyynkin, sikäli kuin työväenlehti "tulipalouutisia" tarvitsee ja voi käyttää.

6. Lehden muu sisältö

Ontuvana puolena tp.k:n selostuksen tässä osassa on se, että siinä on jätetty sivuseikaksi lehden **tärkein sisältö,** ja kiihoitettu etupäässä vain uutiskysymyksellä. Vapaus voi Sudburyssa ollen palvella Canadan suomenkielisen työväestön lehtitarvetta ainakin yhtä hyvin kuin Torontossakin, sen **yleiseen sisältöön** katsoen.

Vaikkakin toimittajat voisivat aina joskus olla Torontossa mukana suuremmissakin työväenkokouksissa ja saada niistä aiheita, niin se ei vielä riitä. Työväenlehden toimittajilta vaaditaan nykyään koko maailman asiain seuraamista, samalla suoranaista vuorovaikutusta varsinaisiin työläisaineksiin. Elleivät toimittajat voi sitä tehdä pienessä kaupungissa, niin silloin vielä vähemmän suuressa keskuksessa.

Kun siis otamme huomioon siirtolaisväestön erikois-aseman, psykologian ja työalat, voi suomenkielinen lehti menestyä **paremmin pienessä kuin suuressa kaupungissa.**

7. Lehden leviäminen ja asutusseudut

Silloin kun Canadan suomenkielisellä työväellä on vain yksi päivälehti, niin paikkaan katsoen nykyistä asutusperustaa silmällä pitäen on mahdottomuus löytää edullisempaa keskuspistettä kuin Sudbury on. Keski- ja Pohjois-Ontario ovat nyt jo ja tulevat olemaan pitkän aikaa johtavassa asemassa Vapauden levitykseen ja koko suomenkieliseen järjestötoimintaan nähden. Tämän jälkeen on Port Arthurin piiri, jossa kuitenkin ollaan riippuvaisia etupäässä puunjalostusteollisuudesta ja se saattaa erinäisinä aikoina olla hyvinkin lamassa. Se myöskin vaikuttaa suoranaisesti järjestötoimintaan.

Jos Quebecin puolella alkaa teollisuuden kehitys kasaamaan suomalaista työläisainesta sinne, on se vasta tulevaisuuden asia. Silloin siellä saattaa myöskin nousta järjestötoiminta, joka nyt vielä on hyvin hajanaista.

Toronto on nykyään sellainen kaupunki, että siellä suoritetaan suurimmalta osalta kevyttä valmistusteollisuutta, jossa suomalainen työläisaines on hyvin pienilukuisesti ja epävakaasti osallisena. Siitä johtuu, että siellä ei suomalaisilla työläisillä ole suuria mahdollisuuksia pysähtyä muissa kuin rakennusteollisuudessa. Ja sekin on usein vain sesonkityötä. Tästä johtuu, että Toronton suomalaisen työväen järjestötoiminnan selkäranka on kovin heikko. Se ilmenee jo siitäkin, että vain työllä ja vaivalla on eri vuosina voitu saada Toronton osaston jäsenistä riittävä määrä vakiintuneita ja paikkakunnalla pysähtyviä jäseniä Suomalaisen Järjestön toimeenpanevaan komiteaan.

Olisi siis kokolailla paljon uskallettua lähteä työllä ja vaivalla rakennettua lehtiliikettämme muuttamaan Torontoon vain siinä mielessä, että siten voitaisiin Toronton suomalaisten järjestötoimintaa virkistää.

Erinäiset tilastot osoittavat, että Toronto on ollut tavattoman heikko tukemaan Vapauden liikettä siihen verrattuna, mitä suurelta paikkakunnalta voitaisiin odottaa. Ilmotuksia, painotöitä, rahanvälityksiä, laivapilettien myyntejä, lehtitilauksia ja kirjojen myyntejä on ollut kovin vähän. (Näistä seikoista annettanee yksityiskohtainen selostus liikkeen johdon taholta, joten niihin ei tässä lähemmin kajota.)

8. Loppulausunto

Kun toimeenpanevan komitean agiteeraavan kirjelmän lopussa lausutaan, että sillä ei ole tahdottu ajaa Toronton suomalaisten työläisten kantaa tai intressejä, niin tuntuu kovin ihmeelliseltä **kenen intressejä** tp.k. sitten on lähtenyt ajamaan ja muuttokysymystä näin pitkälle valmistelemaan jäsenistön selän takana. Asiasta ei ole tietääksemme ainoankaan osaston mielipidettä julkisuudessa ilmennyt. Jos jotkut yksilöt ovat asiasta käyneet kirjeenvaihtoa, niin sellaisella perusteella ei olisi asiaa pitänyt äänestyksen alaiseksi esittää, sitäkin suuremmalla syyllä, kun viime kesänä pidetty S.J:n edustajakokous oli yksimielisesti sillä kannalla, että Vapauden liike tulee pitää edelleenkin Sudburyssa. Ne mielipiteet lausuttiin **tulevaisuutta,** eikä vain muutamaa kuukautta silmällä pitäen.

Nämä seikat ovat olleet varsin hyvin tp.k:n tiedossa. Eikä sen taholta esitetty edes alustusta liikkeen muuttamisen suhteen edustajakokoukselle, vaikka jo silloin hyvin tiedettiin, että uuden koneen hankinta ja sen ohella talon rakentaminen on edessä.

Millä tp.k. voisi vapauttaa itsensä sellaisesta edesvastuusta, jos sen mielipide sattuman varaan perustavassa äänestyksessä sattuisi voittamaan ja Vapauden liike Torontoon muuttamisella ajettaisiin vararikkoon? Tp.k:n olisi luullut paremmin muistavan entisen lehtiliikkeemme kohtalon, eikä lähtevän keinotekoisesti synnyttämään riitaa jäsenistömme keskuuteen aivan aiheettomasti.

Vapauden liike on Sudburyssa ollessaan alkanut tyhjästä ja hankkinut itselleen noin $40,000 omaisuuden, tehtyjen lahjoitusten lisäksi. Ollaan juuri otettu askel lehden laajentamisessa, joka on menestynyt tyydyttävästi siitä syystä, että liikettä on johdettu kunnollisesti ja saatu lehteä hiljalleen parannettua. Puutteellisuuksia on vielä paljon, mutta ne voidaan poistaa aikaa voittaen yhtä hyvin Sudburyssa kuin Torontossakin.

Kun asia tullaan lopullisesti äänestyksellä ratkaisemaan tulisi jäsenistön painaa visusti mieleensä se seikka, että Torontossa tai missään muussa suurkaupungissa tahansa ei voida Vapauslehteä painaa niin halvalla tilausmaksulla kuin pienessä kaupungissa. Lehden muuttamista seuraisi automaattisesti myöskin lehden **tilaushinnan koroittaminen** huomattavasti. Ja lamaannuskauden sattuessa saattaisi liikkeen velkaantuminen asettaa raskaan taakan jäsenistön harteille.

Siitä syystä ehdotamme, että kaikkialla äänestetään toimeenpanevan komitean tekemää esitystä **vastaan** siinä kohdassa, joka koskee Vapauden liikkeen muuttamista Sudburysta Torontoon, tai jonnekin muualle. Vaikkakin otamme huomioon sen, että tässä piirissä on suhteellisesti eniten jouduttu uhraamaan Vapauden liikkeen hyväksi, niin silti katsomme asiaa koko Canadan suomenkielisen työtätekevän väestön edun kannalta. Myöskin Sudburyn paikallinen työväenliike tulee kehittymään ja laajenemaan sitä mukaa kuin paikkakunnan suuret teollisuuslaitokset alkavat täydellä voimalla työskentelemään. Siis vastaisuuteen katsoen tulee tässäkin suhteessa olemaan liikkeen taloudelliselle edistymiselle suuri apu.

Pitäkäämme Vapauden liike **nykyisellä paikallaan,** Sudburyssa, missä sen edistyminen on parhaiten turvattu.

Ylläoleva lausunto luettu ja hyväksytty S. J:n Sudburyn osaston yleisessä kokouksessa, tammikuun 29 pnä 1928.

TYÖPAIKOILTA

Pöytäkirja

tehty Newygo Co:n kämpällä 36 Algomalinjalla, 23 päivänä tammikuuta 1928 kämpän työläisten yhteisessä kokouksessa.

1) Kokouksen avasi K. Ollinmäki, joka valittiin puheenjohtajaksi ja kirjuriksi I. Ainos-oja.

2) Otettiin luettavaksi L. W. I. U:n Sudburyn piirin sihteeriltä, Tuomaalalta tulleet alustukset ja sääntöehdotukset ensi kevänä Port Arthurissa pidettävää union vuosikonferenssia varten ja hyväksyttiin ne pääpiirteissään. Keskusteltiin myöskin piirin edustajaehdokkaista edellämainittuun piirikonventsioniin ja hyväksyttiin Sudburyn kokouksen asettamat ehdokkaat. Piirisihteeriehdokkaaksi Hautamäen keralla ehdotettiin tältä kämpältä Rudolf Hulkkoa Port Arthurista, jonka eräät henkilöt tiesivät kykeneväksi tähän tehtävään.

3) Otettiin keskusteltavaksi Vapaudessa julkaistu LWIU:n kokousselostus, joka kokous pidettiin Sudburyssa viime joulukuun 25 pnä. Tältä kämpältä valittiin nim. kokoukseen edustajaksi J. Vuokko, keräten hänelle matkarahoiksi $20.50. Vapauden kokousselostuksessa kuitenkin oli, ettei Algomalinjalta saapunut yhtään edustajaa. Koska kuitenkin Vuokko väittää kokouksessa olleensa, päätettiin pyytää asianomaisilta asiaan selvitystä.

K. Ollinmäki, puheenj. I. Ainos-oja, sihteeri.

Pöytäkirjan tarkastajat:
J. Rajala, J. Salo.

Edelläolevasta on viime maanantain, tammik. 30 pvän numerossa aluesihteerin antama oikaisu asian suhteen. — Toim.

KIRJE BRANDERIN ALUEELTA

Ensin kun tulin tälle kämpälle, niin huomasin tavattomasti pettyneeni, kun olen vasta vähän aikaa tällä perukalla ollut. Kaikki iltapuhteet täällä vain nämä "soppaluut" keskustelevat miten paljon tuli töitä tehtyä ja kuka on paras mies. Oli täällä myöskin eräs eläjä, Hacksell, tai mikähän lie ollut — lähti täältä Sudburyn perukoille — ja hän oli niin mahtipontinen, että kun raataja ei hänen mielestään pannut heti viimeistä voimaansa työhön mentyään, niin tämä herra säkkäsi heti armotta. Tällä kämpällä ajetaan puoli viiden aikaan aamulla ylös ja heti työhön kun ehtii hiukkasen puraista.

Kävin Branderin offiisissakin, kun tulin tänne kämpälle ja kysyin palkkaa, että mitä sitä maksetaan. Vastaus oli: Well, neljästä viiteenkymmeneen dollariin. — Tässä on sellainen puntti, että joka ei ole "hännäntupelle" suosiossa, niin hän saa sen alimman palkan.

Sellaista täältä kuuluu.

TYÖVÄEN URHEILU

Kilpailukutsu

Ainoastaan täten kutsumme kaikkia C. S. T. U:liittoon kuuluvia seuroja jäsentensä kautta osaaottamaan C. S. T. Uliiton hiihtomestaruuskilpailuihin, jotka asianomaisella luvalla järjestämme Sudburyssa, Ramsay Lakella tämän kuun 18—19 p:nä.

Runsasta osanottoa toivoen, valmiina vastapalvelukseen vointimme mukaan, merkitsemme urheilutervehdyksin

V.- ja U.-seura Kisa

J. Seppälä, puheenjohtaja. Aune Ritari, sihteeri.

Kilpailuohjelma: Lauantaina helmik. 18 p:nä kello 4.30 ip. 5 km. hiihto, yleinen. — Sunnuntaina helmik. 19 p:nä klo 2.30 ip. 10 km. yleinen; 10 km. ikämiehet yli 35 v. ja 3 km. naiset.

Määräyksiä: Voimassaolevia sääntöjä noudatetaan. 10 km. hiihto on samalla kilpailu joukkuemestaruudesta ja A. Heiskasen lahjottamasta kilvestä, jossa huomioon otetaan kunkin seuran kolmen parhaan miehen tulos seuransa hyväksi. Ikämiesten saavuttama tulos otetaan myös huomioon joukkuekilpailussa. Mestaruuksien voittajille annetaan kunniakirjat. Palkintoja jaetaan: 3x10' km. joukkuehiihdosta kiertopalkinto, kolmasti voitettava, sekä kolme palkintoa jokaisessa sarjassa. Ikämiesten on esitettävä ikätodistus. Kilpailijan on ilmoitettava missä sarjassa kilpailee. T.k. 14 p:ään mennessä ilmoittautuneille vapaa asunto.

Ilmoitukset osanotosta tehtävä osoitteella: Aune Ritari, Box 69, Sudbury, Ont.

Sault Ste. Marien uutisia

"KORKEIN TUOMARI"

eli "Veljesvihaa no 2" on mahtava 4-näytöksinen työväen luokkanäytelmä, kuvaten aikoja Suomessa vv. 1919—20, siis noin vuosi jälkeen kansalaissodan. Tämä näytelmä on jatkoa "Veljesvihaan", joka esitettiin viime lauantaina. Tässä samaisessa näytelmässä tulee esille miten "korkein tuomari" tekee tehtävänsä Suomen verenhimoisissa lahtareissa vuosi sen jälkeen kun he työläisiä joukottain murhasivat. Samoin siinä hyvin sattuvasti kuvataan niitä aikoja jolloin Suomen veriin hukutettu työväenliike uudelleen alkaa nousta toimintaan, miten he joutuvat kaikenlaisten vaikeuksien kautta jatkamaan uudelleen suuren vapausliikkeen työtä, joutuvat urkkijoiden kanssa tekemisiin, vankileireiltä karkaamisia y.m. Tässä näytelmässä, samoin kuin edellisissäkin, ylläpitää humooria Santtu, niin justiin Santtu, samoin esiintyy siinä Vaarala, Hanna, Juhola, Anna, Valto-

nen, Antti, sekä useampia uusia henkilöitä. "Korkein tuomari" kuvaa sattuvasti lausetta: "Veljesveren ääni huutaa maasta". Ken näki "Veljesvihan" viime lauantaina, tulee varmasti katsomaan tätä näytelmää, sillä se on saman kirjailijan tekemä, Verner Jokiruohon. "Korkein tuomari" esitetään helmikuun 11 päivänä, siis nyt lauantaista viikko eteenpäin. Jokainen rientänee silloin S. J. osaston haalille.

MENNEISTÄ TILAISUUKSISTA

Lenin—Liebknecht—Luxemburg-muistojuhlat, jotka oli v.k. 22 p., onnistuivat koko hyvin. Suomen luokkasodan 10-vuotismuistojuhlat v.k. 29 p. myös onnistuivat hyvin, paljon oli ohjelmaa ja myöskin tähän tilaisuuteen sopivaa. Samoin näytelmä "Veljesvihaa" meni koko hyvin, ollen samalla parhaimpia näytelmiä mitä Suomen luokkasodasta on kirjoitettu.

HUOMATTAVA KIRJA-UUTUUS

"Sacco-Vanzetti-taistelu"-niminen uusi suomenkielinen kirja on nyt ilmestynyt. Tämä on ensimäinen kirja suomenkielellä mitä tällä mantereella on ilmestynyt tästä koko maailman mielenkiintoa herättävästä jutusta. Muistamme hyvin vielä sen ajan jolloin kaksi työläistoveriamme teloitettiin sähkötuolissa Bostonissa Massa. Yhdysvaltain puolella viime elokuun 23 päivää vasten kello 12 aikana yöllä. Nämä kaksi, Nicola Sacco ja Bartolomeo Vanzetti ovat luokkamme marttyyreja, heidän muistonsa tulee elämään. Tämä kirja, käsittäen 144 suurikokoista sivua kuvituksineen on julaistu näiden kahden toverin ja koko tämän mantereen työväen taisteluista oikeuksiensa puolesta vuosina 1919—20 aina 1927 asti. Kirjan hinta on 50 senttiä ja on sitä saatavana jokaiselta Vapauden asiamieheltä ja S. J. osaston haalilla.

NAAMIOHUVIT

Repäsevät, hauskat ja suuret naamiohuvit on tulossa S.J. osaston haalille. Näissä huveissa tullaan jakamaan kolme palkintoa. Tämä tilaisuus on torstaina helmik. 16 päivänä. Pitkäsäpä mielessä!

SELOSTUS SUOM. JÄRJ. OSASTON TYÖKOKOUKSESTA

Osaston työkokous pidettiin tammikuun 29 p. Uusia jäseniä yhtyi kaikkiaan seitsemän, nimittäin: Anni Salminen, Kalle Honkakoski, Erkki Sultsi, Aatto Lehtinen, Lydia Kesti, Mrs. ja Abel Tarkiainen. Tervetuloa! Järjestysvaliokuntaan valittiin uusia eronneiden tilalle, nimittäin Kalle Honkakoski ja Toivo Särkkä. Kuliisimieheksi valittiin Erkki Sultsi. Edustajamme kansainvälisessä komiteassa toi raportin että siellä on ollut kysymys josko seuraavien iltamien tulot, jotka mainittu komitea järjestää, tulisi jakaa tasan Coloradon ja Pennsylvanian hiilikaivoslakkolaisten kesken. Osastomme edustajat ovat puoltaneet sitä kantaa, että ne pantaisiin tasan, kun sitävastoin kansainyhdistyksen edustajat ovat puoltaneet sitä kantaa, että kaikki tulot yksinomaan Coloradon lakkolaisille. Edustajat parista muusta työväenryhmästä eivät ole vielä lausuneet mielipidettään, paitsi ukrainalaisen toveriyhdistyksen edustajat ovat tasan panemisen kannalla. Keskusteltiin asiasta ja antoi osastomme työkokous evästyksiä, että koska Pennsylvaniassa on yhtä ankara lakkotaistelu kuin Coloradossakin ja yhtä kauan ollut lakossa ja samat vaatimukset, että Coloradossa johtaa lakkoa I.W.W.:liitto, Pennsylvaniassa U.M.W. of A., niin ollaksemme tasapuolisia asettaen lakkoavustuksen ryhmäkuntain yläpuolelle, on myös tästedes avustettava tasapuolisesti. Kuitenkin, jos yllämainittu ehdotus uhkaa kansainvälisen komitean ehyttä, on silloin osastomme edustajain velvollisuus koettaa säilyttää yhteneäisyys eri työväenyhdistysten kesken, niin kauan kuin mahdollista.

Canadan Työväen Puolustusliiton keräyslistoja luokkasotavankien ja heidän perheittensä avustukseksi, palautettiin jo osa takaisin. Listoilla tullut $5.00.

"Vapaus"-lehden laajentamis- y. m. kysymykset otettiin esille, josta keskusteltiin vähän yli tunnin, ja valittiin viisihenkinen komitea laatimaan lausuntoa osaston puolesta julkaistavaksi Vapaudessa. Komiteaan tuli Victor Rossi, Evert Erkkilä, W. Lehtinen, Henry Hill ja Jalmar Hillberg.

Päätettiin pitää talkoot haalin alakerran lattian silittämiseksi ja öljyämiseksi. Keskusteltiin uusien kulissien hankkimisesta näyttämölle lähitulevaisuudessa ja valittiin kuusihenkinen komitea tekemään ja valmistamaan suunnitelmia. Komiteaan tuli Eino Perkiö, Henry Hill, Otto Laahanen, Victor Rossi, Naimi Värjä ja Ida Rossi.

SUOM. JÄRJ. OSASTON YLIMÄÄRÄINEN KOKOUS

on sunnuntaina t.k. 5 päivänä klo 2 iltapäivällä Vapaus-lehden laajentamisen, uuden koneiston hankintaja kotipaikan muuttokysymyksistä.

TULIPALOJA

Tulipaloja on viime aikoina ollut täällä monia kymmeniä, joista osa on epäilyksen alaisia että ne ovat sytytettyjä, joten saadakseen palovakuutuksensa vanhoista stooreissa kaupan olleista tavaroista, koskapa Ontarion palokuntien inspectori Torontosta on käynyt täällä tutkimassa.

TYÄMARKKINAT

Työhön pyrkijöitä on täällä Soossa paljon, vaikkei ole paljoa tilaa täällä oleviin tehtaisiin, sillä niissä on "täysi käsi". Noin neljäsataa työläistä on valtion työnvälitystoimiston kirjoissa, jotka olisivat työtä ja leipää vailla. Näin ilmoittaa valtion työnvälitystoimiston hoitaja.

ALGOMA STEEL CORP.

terästehtaalla on ollut nykyään paljon korjaustöitä kun on aletttu laittamaan räjähdyksessä tuhoutuneita sulatusuuneja, kaasuvoimahuonetta y.m. kuntoon. Mainitussa räjähdyksessä menetti yksi suomalainen työläinen henkensä, nimeltä John Hill. Nyt kai helmikuun ajalla pitäisi reilimyllyn alkaa kahta vuoroa käymään. Se tulisi taasen lisäämään useammalle työläiselle työtä, sillä nyt se on vain ollut yhtä vuoroa käynnissä. — Helppari.

Vancouverin uutisia

OTAN VAUHTIA

Käytän viime vuoden loppun, jos pääsisi sitten paremmin tähän kirjalliseen alkuun. Vietimme sitä Jeesuksen Kristuksen syntymäjuhlaakin vaikkei aivan siinä merkityksessä kuin sellaiset ihmiset, jotka tämänkin tarun aivan jetsulleen totena pitävät. Mutta kuinka sitä voisikaan, inhimillisellä järjellä varustettu ihminen nim., siinä merkityksessä viettää, sillä sehän on hullus järjelliselle ihmiselle. Järjellä ajateltuna niitä niin vanhoja aikoja pienten parien tuhatta vuotta taaksepäin oli jumalan poikana oleminen silloin niin vimmassaan kuin meidän aikana Atlannin yli lentäminen. Nim. yli, niin "Linti" onkin lentänyt sen yli, niin eihän liion ole se ainoa. Samallailla, jos nyt se Jeesuskin on ollut jumalan poika, niin eihän ollut liion ainoa sinä aikana, mutta niitä oli ehkä yhtäpaljon kuin Atlannin yli lentäjiä tänä aikana. Nim. järjellisesti tutkittuna sen aikasia asioita. Ja sen mukaisesti vietimmekin tätä niin huomattua juhlaa, jonka kristillisenä viettämiseen Yhdysvalloissa spätättään kuusi biljoonaa dollaria. Joulupukin partaankin puoli miljoonaa vain.

Joulun ja uudenvuoden iltana oli meillä kokoillan kappaleet. Näytökset onnistuivat kiitettävän hyvin, yleisöäkin oli kaikissa tilaisuuksissa haalin täydeltä.

UUDELLEVUODELLE LÄHTÖ

En lähtenyt minäkään ensimmäisen kerran. Mutta varmasti se oli ensimmäinen kerta sillä mielellä ja siinä mielentilassa. Luulisi sitä kyllä olevan senverran aikaa, vaikka kuinkakin pisiä olisi, että juopottelemaan ehtisi, sillä sitä tyhjää haavetta niin kuin sitä, kuten sitkeillä ja työväen tilaisuuksissa, sittenkin vielä niin — kontoperäiseen malliin.

LENININ, KARL LIEBKNECHTIN JA ROSA LUXEMBURGIN

muistojuhlaa vietimme sunnuntaina 22. p. tammik. Ohjelma oli kerrassaan arvokasta ja tilaisuuteen sopivaa. Yleisöä oli mainitussa tilaisuudessa kokonaista 300 henkeä, joten senkin puolesta voidaan tyydytyksellä merkitä tilaisuus onnistuneeksi. Vaikka ohjelmaa ei tarvitse arvostella ylimalkaisesti, niin on kuitenkin jotakin joka on mainittava erikseen. Esimerkiksi että kuinka työläiselläkin on mahdollisuus kehittää itseään, jos siihen on halua ja tahtoa, itseopiskelun kautta. Toveri Sillanpää oli muistelupuhujana Chase Riverillä ja hyvin hän suoriutuikin tehtävästään. Puhe kesti vähän yli tunnin. Ja puheessaan onnistui hän niin hyvin, että uskallanpa sanoa harvoin ammattipuhujainkaan siinä määrin onnistuneen, niin selväpiirteisesti selvitti hän näiden toveriemme elämänvaiheet ja sen ajan kansainvälisen vallankumouksellisen työväenliikkeen hyväksi, joiden muistoa vietimme. Puhe oli koko ajan, eikä haitannut sekään yleisöä, että kesti kuullut, joka tahtoo useinkin haalissamme olla haittana, ja niin oli rauhattomuus. Kyllä tunnin, niin kuulinpa sanottavan tunnin vielä, niin olivat innostuneet kuulemiseen, pienestä vilusta huolimatta. Joo — sillä tavalla sitä pitää puhuman!

TYÖSUHTEET

Työttömyyttä on paikkakunnallamme runsaasti, jota todistaa paikkakunnan porvarilliset päivälehdet, joissa saa lukea, että työttömät kulkevat vankilaan joksikin aikaa. Niimpä tuomari oli yhtenä päivänä näiden mainittujen työläisten kanssa niin hauskalla päällä, että kyseli työttömiltä miehiltä oikeudessa: "— Kuinka paljon sinä haluat?" tarkoittaen kuinka pitkäkin linnaa. Mies sanoi: "— pari kolme viikkoa." Tuomari sanoi: "— Minä annan sinulle kuukauden linnaa. Mitä tykkäät?" — Good, oli vastaus. Seuraavalle miehelle kysymys, kuinka paljon tahdot, vastasi mys, että kuukauden, oli tuomarilta vastaus ja "Annan kaksi kuukautta. Mitäs tykkäät?" "— Ool Rait!" — Tällaista seremoniaa suvaitsi tuomari pitää. Vissiinkin tahtoi tällä näin "hyväksymisellä" näyttää, kuinka todellakin he, kapitalistiluokka, katsovat työläistensä eteen ja antavat aina enempikin kuin työläiset pyytävät kuin vain antavat. Tässä tapauksessa oli!

Tämä talvi kun on ollut oikein talvea sanan varsinaisessa merkityksessä, niin on sitä osalle työläisiä ainakin ollut hyötyä siinä suhteessa, että on saanut olla lumitöissä. Tavallisesti on kaupunki näistä töistä joutunut maksamaan kahdeksan tuhannen vaiheille, mutta nyt tänä talvena kolme- neljäkymmentä tuhatta dollaria. Niin ollen ei suinkaan tuo pitkä kylmä talvi tainnut olla mikäikään haitaksi meille metsämiehillekään, vaikka olemmekin joutuneet varttumaan metsäkämppien aukenemista. Mutta poikkipahan sitä aina menemään muutamassa päivässä kuitenkin. Rahatonna sitä joudumme olemaan vaikka pikemminkin kämpät alkaisivat. Hotellin pitäjät ne suurimman osan metsämiehistä täällä Vancouverissa vievät eteenpäin ja kyllä kai se heille kuuluukin. Ainakin niinkuin sanonsa ja taitavatpa vanhemmat kundit saada rahaa ja ruokaakin velaksi, kun on heille steekinsä oikein nopeaan sysännyt. Kyllä ne pojat taas rätnäilevät, että kuinka paljon sitä kukin on velkaa, ehtiikö sen saada maksuun ja sitten pienen steekin tass kesällä oleviin juhlallisuuksiin mennessä. Ja siinäpä se meidän metsämiesten aika tällä kertaa meneekin.

SEURAKUNTALAISILTA

vai kuinka heitä sanoisi, sellaisilta aina olen oppinut sitä puolueettomuuden evankeliumia kuulemaan. Ja niinpä oli heidän tohtori (?) avajaisjutuissa huastanut, että sitä sanotaan ettei voi mitään puolueetonta olla, mutta koitetaanpas — nyt! Vai puolueeton. Kuinkas siellä teidän yhdessä kokouksessanne, kun vastaperustetun seuranne kuolemista pelkäsitte ja olemattoman kassan joutumista olemattomille teille, ehdotti yksi teistä että se (olematon) kassa lähetetään Suomen punaorvoille. Kuinkas sinä nousit takajaloillesi (puolueettomiahan luulisi pienten lasten olevan ja kun teillä on siellä omia tenaviakin): "Ei, ei! Silloin ne menisivät Moskovaan," sanoit. Kyllä se taitaa olla venyvä se puolueettomuus, kun kerran siinä täytyy Moskovat ja kaikki paikat esiin kaivaa. Ja kuitenkin on meille tänne tullut sieltä vanhasta maasta kirjeitä oikein naisimmeisiltä ja valittaneet että teidän seuranne jäsenillä on siellä orpoja (puna orpojakin ne lienee vai valko-orpoja, mutta orpoja ne kuitenkin ovat). Sen luulisi jo edellyttävän että olisitte ensimäiset iltamat laittaneet omain pienokaisenne hyväksi. Sitten minäkin olisin uskonut teidän humaanisuuteenne. Taikka olisitte keränneet kolehtin siellä iltamissanne, (kuin meillä oli kolmisen sataa muissilla viettämässä), kun teillä oli kolmekymmentäkahdeksan henkeä kaikesta suuresta touhustanne huolimatta yleisöä. Kolmantena kymmenennä yhdeksäntenä oli ollut Puttosen Tomi, joka aina on meillä oltuaan — mutta mistä lienee suuttunut ja mitkä "motiivit" lienee vaikuttaneet sen —. Se suuteleminen vanhempia ihmisiä koplaan, vaan en minä luule, että se nuorempia. You know! että kyllähän nuoret sitä saavat liikaakin. Ja se on vielä vaarallisempaa. Siksihän "Sun"-lehdessä eräs nainen oikein numerollisesti todistaa, että jokainen suutelo lyhentää ihmisen ikää 56 sekunnilla. Se on hevosleikkiä vanhanpuoleiselle ihmiselle. "Sun"-lehdessä olikin toinen nainen kauntaillut, kuinka monta suuteloa lyhentää esimerkiksi viikon ikäämme. Siksi en tähän rupea liittämään hänen laskelmiaan kun teillä on paljon aikaa, niin rätnäilkää itse, montako suudelmaa kuukauden tekee jne.

TULEVIA HUVEJA

Helmikuun aikana tulee näytelmäseuramme näyttelemään kaksi isoa kappaletta ja toinen on operetti. Mahtaakohan Vancouverin ja ympäristön yleisö olla tästä selvillä? Ainakin olen varma itsestäni ettei. Ensimäinen kerta kuuluu olevan savolaisten historiassa täällä Vancouverissa. Paikallisissa ilmoituksista paremmin.

On sieltä Suomesta tullut niin toimeliaita tyttöjä, että kyllä ne pian näyttävät meille, että heillä on se naisten koti pystyssä. Eikä siinä oikein paljon ole tarvinnut touhutakaan. Jatkuvaa innostusta vain!

Vaikkei tapani olekaan, niin piirrän nimeni tämän alle. — D. Jarvis.

Osuustoiminta

The International Co-Operative Trading Co:n Ltd., vuosikokous- ja toimintaselostus

Kokouksen avasi liikkeen presidentti D. Aho ja ehdotti valittavaksi kokoukselle puheenjohtajan. Puheenjohtajaksi valittiin P. Katainen, pöytäkirjuriksi Grönroos. Nimihuudosta ja valtakirjan tarkastuksesta ilmeni, että kokouksessa oli kaikkian saapuvilla noin 60 osakkeenomistajaa ja lisäksi suuri joukko liikkeen kannattajia. Kaikkiaan oli kokouksessa pitkälle toistasataa osanottajaa. Valtakirjain tarkastajana, kuin myöskin vaalitarkastajina toimi kokouksen valitsemat seuraavat henkilöt: E. Nurmela, A. Heikkinen ja O. Heino. Luettiin liikkeen tilikertomus ja hyväksyttiin tilintarkastajain lausunnon perusteella. Tilikertomuksen kuultua muodostui pieni ja asiallinen keskustelu luottokysymyksestä, koska huomattiin, että kaupan tileihin on lisääntynyt tilisaatavia. Selostuksissa tuli selville, että tavaran lähettäminen linjoille on lisääntynyt huomattavasti viimeaikana, joihin nähden on lyhenpiaikainen luotto, ollen linjamyynnit siis paljon suuremmat kuin edellisenä vuotena. Paikallista luottoliikettä on tehty vaan vähemmässä määrässä. Luottoliike yleensä ei kuulu osuustoimintaperiaatteisiin. Kokous käsitteli tätä kysymystä kolailla tarkkaavasti ja oli siinä toivossa, että kuluttajat ottaisivat suuremmassa määrässä oman liikkeensä huoltamisen omaksi asiakseen, sillä luottoliike jos mikään on osuusliikkeelle vaarallista. Vielä evästettiin johtokuntia ja liikkeen palveluskuntaa, että heidän on pidettävä tarkka huoli siitä, että vastaisuudessakaan ei huonoja saatavia liikkeelle ilmaannu. Kuultiin Fort Williamin liikkeen tilikertomus ja hyväksyttiin tilintarkastajain lausunnon perusteella. Sama vika, luottokysymys, kai olisi ollut arvosteltavana siinäkin ja ehkä vielä tarpeellisemminkin, mutta koska nämä liikkeet kuuluvat yhteen, niin kaipa samat evästykset riittävät kummallekin. D. Aho alusti kysymyksen voitto-osinkojen jaosta. Vajaan kaksi vuotta sitten kukapa olisi uskonut, että meidän liikkeestä näinkin lyhyessä ajassa päästään voitto-osinkojen jakoon, mutta niin se kumminkin kävi. Ostoalennuksina ja nettovoitoina yhteensä päätettiin jakaa reilusti 5% jokaiselle kuluttajalle ostoksiensa perusteella. Samalla kertaa kokous käsitteli asiaa pitemmälle ja havaitsi, että liike on alusta alkaen toiminut mitättömän pienellä pääomalla, pääasiallisesti lainarahoilla. Kokous yksimielisesti päättikin, että voitot jaetaan osakkeissa. Kaikki siis, jotka ovat tehneet ostoksensa osuuskaupasta, palauttakaa ostokuittinne, niin saatte teille kuuluvan voitto-osingon osakkeissa. Williamin haaraliikkeestä sensijaan ei jaeta liikevoittoa tällä kertaa ensinkään, syystä koska liike on ollut toiminnassa vasta vajaan vuoden ajan ja alkuvaikeudet kai jokainen arvaa.

Tilintarkastajiksi kuluvalle vuodelle valittiin: E. Nurmela, Stenroos, H. Asikainen ja W. Bohm. Presidentiksi D. Aho, johtokuntaan P. Katainen, M. Koski, H. Puittinen, A. Takoja, E. Harju, J. Lamminen ja varalle T. Toivonen, O. Hietanen sekä K. Lehtonen. Liikkeen laajentamisesta oli johtokunnassa laadittu suunnitelma. Kysymyksen johtokunnan puolesta alusti K. Laiho. Laajennusta oli suunniteltu leipomotuotannon ja jakelun alalla P. Arthuriin. Keskustelu allekirjoittaneen mielestä oli liiankin pitkällitaneen, jonka yhteydessä todettiin kylläkin se, että nykyinen osuusleipomo ei vielä likimainkaan tyydytä varsinkaan P. Arthurin kysyntää. Liike on liian pieni ja liian pitkän ajomatkan päässä suuremmasta kuluttajapiiristä. Williamin kokouksen ennakkopäätös siirti kysymyksen toistaiseksi, vaikkakin sitä ennen molempien liikkeiden johtokunta yksimielisesti oli hyväksynyt leipomoliikkeen perustamisesta P. Arthuriin. Tosiasia on, ettei leipomoa koskaan saada kaikkien mieleen yhtähyvin tavaran laatuun kuin matkojenkaan puolesta. Kaipa tässä on jokaisen vähän ensin mietittävä ennenkuin lähdetään tätä asiaa lopullisesti ratkaisemaan. Keskusosuuskunta-kysymys jätettiin johtokunnalle. Johtokunta tästä kysymyksestä samaten kuin muistakin kysymyksistä voi kutsua ylimääräisen osakkeenomistajain kokouksen milloin se näkee tarpeelliseksi. Agitatsioonikomitean valinta jätettiin myöskin johtokunnalle, valita siihen henkilöitä johtokunnasta ja ulkopuolelta sikäli kuin näkee tarpeelliseksi. Vielä evästettiin johtokuntaa että on yhteistoiminnassa muiden osuusliikkeiden johtokuntien ja agitatsioonitoimikuntien kanssa. Johtokunnan taholta ilmoitettiin että on päätetty perustaa tämän ympäristön työläisten ja farmarien yhteinen osuusmeijeri. Osuustoimintakurssikysymyksen johtokunnan puolesta alusti L. Puittinen, viitaten sen tarpeellisuuteen sillä osuustoimintaliikkeet tällä ympäristöllä osoittavat jatkuvaa nousua. Kokous oli kurssien kannalla, jos olisi mahdollisuutta järjestää ne nuorisokurssien yhteyteen. Kurssien lähempi järjestely jätettiin johtokunnalle. Tilavamman liikehuoneuston hankkiminen osuusliikkeelle pidettiin välttämättömyytenä ensitilassa, sillä liike jo tänä päivänä on niin suuri, että nykyinen liikehuoneusto on käynyt liian ahtaaksi. Asia jätettiin johtokunnalle.

Kokouksen puolesta: D. Aho.

Liikkeen toimintakertomus

International Co-Operative Trading Co., Ltd. toiminnasta tammik. 1. p. jouluk. 31 1927. P. Arthurissa sijaitsevaan, mainitun liikkeen palveluskuntaan ja hallintoon ovat kuuluneet seuraavat henkilöt: Hallintoon liikkeenhoitaja A. Matson, E. Luhtala, E. Engström, H. Niemi ja E. Hill; johtokuntaan vakinaisina J. Lamminen, M. Koski, K. Laiho, E. Harju, Mrs. Takoja ja L. Puittinen, sekä vuosikokouksen valitsema presidentti D. Aho; varajäseninä K. Lehtonen, J. Happonen, T. Toivonen.

Liikkeen johdon ja hallinnon tärkeimpänä tehtävänä on ollut kehittää, kasvattaa ja laajentaa osuustoimintaliikettä P. Arthurissa, F. Williamissa, rautatielinjoilla ja farmiympäristöllä, sekä saada mahdollisimman suuri ja laaja kannattajajoukko osuusliikkeelle. Osakkeita myymällä on pyritty kasvattamaan liikkeen pääoma- ja liikerahastoa. Agitatsioonityöllä pääasiallisemmin on pyritty kasvattamaan jäsenien ja kannattajien osuustoiminnan periaatteellista tuntemusta. Tarkotuksena saada työläiset tuntemaan osuustoimintaliikkeen yhdeksi luokkataistelun osaksi ja tulemaan yhä suurempana joukkona omaa liikettä tukemaan ja kannattamaan.

Alussa mainitulla toiminta-ajalla on johtokunta pitänyt varsinaisia ja ylimääräisiä kokouksia 24. Osakkeenomistajain kokouksia 2. Viime toimintavuoden alussa perustettiin F. Williamin haaraliike ostamalla Superior-nimellä oleva ruokatavara- ja leipomoliike, jotka kaikki liikkeet kuuluu Int. Co.Operative Trading Co., Ltd.-liikkeelle yhteisen johdon ja hallinnon alaisena. Haaraliikkeellä Williamissa on oma liikkeenhoitajansa, palveluskunta ja hallinto, joka Williamissa sijaitsevan liikkeen juoksevat asiat pääasiallisesti hoitaa. Tärkeimmät ja koko osuuskunnan yhteisiä asioita koskevat seikat päätetään ja keskustellaan liikkeen pääkonttorissa P. Arthurissa liikkeen johtokunnan kokouksessa. Ne asiat mitä ei johtokunta voi päättää, päätetään osakkeenomistajain kokouksissa P. Arthurissa. Viime toimintakaudella ei ole ilmennyt mitään erikoisia sellaisia kysymyksiä, että sitä varten olisi pitänyt kutsua osakkeenomistajain kokouksia, vaan ne on ratkaistu johtokunnassa. P. Arthurin pääliike tammikuun 1 p. 1928 on yhden vuoden ja yhdeksän kuukauden vanha. Leipomo ja sekatavaraliike F. Williamissa on toiminut 99 kuukauden ajan. Mainitulla olemassaoloajallaan on kaksoiskaupunkien liikkeet edistyneet yli johtokunnan laskelmien ja toiveiden. Tiliraportti molemmista liikkeistä selventää parhaiten numerollisesti liikkeiden edistymisen, sekä molempien liikkeiden tuottaman voiton. Vertailun vuoksi lyhyesti mainiten oli liikkeen kasvu P. Arthurissa liikkeen alkaessa ensimäisenä kuukautena noin 4000.00 dollaria, viimeinen joulukuun liikevaihto sen sijaan $12,519.04, osottaen siis kolminkertaisen nousun. Käteisalennus ja nettovoitto $6,017.74 ja vaikkakin voitto on ollut noin huomattava, niin silti ei tavaroista ole kiskottu liikaa, vaan on välitetty niitä vähän päälle 13 prosentin liikevälityksellä, liikekustannuksia on ollut siinä 8%. Haaraliikkeen liikevaihto oli ensimäisellä kuukaudella $5,531.67, joulukuun liikevaihto $9,701.70; joka on liki 100% nousu 9 kuun ajalta. Samalla ajalla liikevaihdosta johtuva voitto osottaa $1,119.01. Williamin liike kylläkin tilipäätöksessä osoittaa varoja huomattavasti enemmän kuin 9 kuukauden nettovoitto, vaan se johtuu Superiorliikkeen ostohintaeroavaisuudesta, ostokaupassa nimittäin saatiin alennusta liikkeen todellisesta arvosta. Molempien liikkeiden yhteinen liikevaihto on $187,017.79. Jätämme tällä vertailulla kuluttajayleisön ja osakkeenomistajien ratkaistavaksi missä määrässä on onnistuttu molempien liikkeiden kasvussa ja eteenpäinmenossa. Mainittu vertailu samalla toteaa, missä määrin on kaupunkityöläiset ja ympäristön pikku farmarit oivaltaneet osuusliikkeen omaksi liikkeekseen, tulemalla sen liikkeen kannattajiksi osakkeenomistajina ja kuluttajina. Tosin kylläkin on vielä paljon toivomisen varaa. Ne monet tekosyyt ja pikkuseikat, jotka ovat näennäisinä syinä olleet monelle, että ei ole tulleet osuusliikkeen kannattajiksi, jäävät varjoon, joten varma osuusliikkeen menestyminen tuonee nekin vielä mukaan jotka syystä tai toisesta eivät vielä ole kannattajina.

Liikkeemme, vaikka ovatkin jo itsensä kannattavalla pohjalla ja voittoa tuottavina liikkeinä, niin liikkeen yhä laajeneminen kysyy enemmän pääomaa voidakseen liikettä tehdä suuremmissa erissä, se on tehdä mahdollisimman edullisia ostoja ja niin edelleen laajeneva kysyntä ja kuluttajakunta saadakseen yhä suuremman hyödyn. Tavaran ostoksissa täytyy olla maksukykyinen, joko käteisellä tai vissin ajan sisällä saa ostoalennuksina huomattavan alennuksen. Samalla takaa se tuottajille, tehtailijoille ja tukkuliikkeille varman luoton. Päinvastaisessa tapauksessa siitä tulisi koitumaan liikkeelle vahinkoa, joka useinkaan ei ole pienimerkityksellinen. Osuusliikkeiden tulisi siinä suhteessa päästä etutilalle yksityisiin liikkeisiin verraten. Näin ollen on liikkeen pääoma, maksykykyisyys ja kulutuksen laajuus jatkuvalle nousulle ja menestymiselle välttämätön. Johtokunta liike-edun kannalta ottaen huomioon liikepääoman kartuttamisen, päätti yleiselle vuosikokouselle ehdottaa, että viime vuoden liikevaihdosta johtuva liikevoitto siirrettäisiin osakkeissa kuluttajille. Kenenkään ei tarvitse epäillä että ne osakkeet olisivat arvottomia, vaan ovat ne ehdottomasti sen arvosia kuin niiden arvoksi on merkitty. Tulevina johtokunnan suunnitelmina esitämme liikkeen laajentamista, perustamalla osuusleipomo ja myymälä P. Arthuriin. Osakkeenomistajat ja kuluttajat lausukoon mielipiteensä, josko osuusleipomoa tarvitaan täällä, vai voidaanko yhä lisääntyvää kysyntää ja kuluttajakuntaa tyydyttää Williamista asti. Leipomon perustaminen kysyy myös pääomaa, vaan sekin puoli on jo otettu huomioon, johtokunta nimittäin on järjestänyt pontia tätä tarkotusta varten. Laajennettuna osuusleipomo pystyy palvelemaan ja tyydyttämään kuluttajien kysyntää ja tarvetta, sekä samalla suuremmassa määrässä saada osuusliikkeet ja ruokalat mukaan leipomon kannattajiksi, jota tarvetta pienellä leipomolla ei pystytä kunolleen täyttämään.

Liikkeen johdon ja hallinnon taholta on kuluvan vuoden ajalla pidetty kahdet ympäristön osuusliikkeiden yhteiset neuvottelukokoukset. Yksi Nolalussa ja toinen P. Arthurissa. On järjestetty ympäristön osuusliikkeiden yhteistoimintarengas tarkotuksella saada luja keskittyneisyys eri liikkeiden välillä osto-eli kaupallisessa suhteessa, samaten kuin liikkeen hoitoa ja agitatsiooni puolta olevissa seikoissa. Alkuvalmistelut mitä jo on tehty ja jossakin määrässä käytännössä jo toteutettu, ovat alkua suoranaiselle kuluttajien tukkuliikkeelle. Tai oikeammin toteuttaa niitä oikeuksia mitä The International Co-Operative Trading Co., Ltd:lla on. Laillistettaessa se puoli nimittäin on otettu huomioon, että sanottu liike on oikeutettu tekemään liikettä myöskin tukkuliikkeenä.

Agitatsioonitarkotuksessa on molempien liikkeiden johtokunnat järjestäneet osuustoiminnallisia agitatsiooni-iltamia Arthurissa ja useampia F. Williamissa. Iltamatilaisuuksissa on esitetty osuustoiminnallisia kappaleita ja puheita. Puhujista mainittakoon Katainen, Hautamäki ja viimeksi M. Hentrikson.

Paikallisesti Williamissa ja P. Arthurissa on toimitettu lentolehtisiä jaettavaksi kuluttajille kaksoiskaupungeissa. Smolander on järjestetty kiertämään linjoilla, jossa hän on saanut aikaan hyviä tuloksia yhtähyvin taloudelliselta, kuin agitatsioonilliselta puoleltakin katsoen. Lisäksi hän on ottanut työväenlehtien tilauksia koko huomattavan määrän. Osuustoiminta-agitatsioonisessa puolessa kylläkin olisi paljon toivomisen varaa, yksi sellainen välttämättömyys olisi osuustoimintakurssien järjestäminen. Tehkäämme joukkojen keskuudessa kasvatustyötä miehissä ja naisissa. Naiset kylläkin tähän mennessä ovat toimineet koko kiitettävästi, jatkakaa vaan sitä yhä innokkaammin. Toivomme, että vielä liikkeen ulkopuolella olevat eri työväenjärjestöihin kuuluvat henkilön oivaltaisivat luokka-asemansa ja poistuisivat riistäjien ja työväenliikkeen vastustajien joukoista, tulemalla osuusliikkeen kannattajiksi, siten teette parhaimman palveluksen omalle luokallenne ja itsellenne.

Tunnussanamme olkoon, että tulevan vuoden aikana kasvatetaan The International Co-Operative Trading Co., Ltd valtavaksi jälleenmyyntiliikkeeksi. Tulkaa yhä suurempana joukkona oman liikkeenne kannattajiksi! Kohottakaa oman liikkeenne liikevaihtoa monikertaisesti kuluvan vuoden ajalla!

Johtokunnan puolesta: Osuustoimintatervehdyksin

L. H. Puittinen (kirjuri)

RAHAA SUOMEEN

Kurssi Suomen Markkaa

39.60

Canadan Dollarista

LÄHETYSKULUT:

10c lähetyksistä alle $20.00, 60c lähetyksistä $20.00—$49.99, 80c lähetyksistä $50.00—$79.99 ja $1.00 lähetyksistä $80.00—$100.00 sekä 15c jokaiselta seuraavalta alkavalta sadalta dollarilta.

Sähkösanomalähetyksistä ovat lähetyskulut $3.50 lähetykseltä.

Kaikki sähkölähetykset tehdään suoraan Sudburysta Helsinkiin samana päivänä kuin saapuvat Vapauden konttoriin.

Sudburyssa ja ympäristöllä asuvat voivat käydä Vapauden konttorissa edustamassa erikoiskurssia.

LAIVAPILETTEJÄ MYYDÄÄN.

TIEDUSTAKAA PILETTIASIOITA

Tehkää lähetykset osotteella

VAPAUS,

Box 69 SUDBURY, ONT

H. WICKSTRÖMIN

RÄÄTÄLILIIKE

22 Monk St., Box 1168, Sudbury.

Silitys ja puhdistustyö tehdään huolella. Puhelin 1871.

Timmins, Ont., ilmoituksia

TIMMINSIN NEW BAKING COMPANY

—Valmistaa—

Kovaaleipää, Korppuja, Vehnäleipää ja kaikenlaisia leivoksia.

Käyttäkää meidän valmistamia tuotteita.

NEW BAKING CO.

2 BIRCH STREET. —— Box 1306. —— TIMMINS, ONTARIO.

JUOKAA

Lemon and Orange Smash, Goldfield Pale Dry Ginger Ale, y.m. hyviksi tunnettuja pehmeitä juomia.

Tilaukset toimitetaan nopeaan ja huolella.

ORANGE SMASH BOTTLING WORKS

Box 1749. 61 Birch St., N., Timmins, Ont.—Telef. 646 J.—K. A. Merikallio

TIMMINS TURKISH BATH

on auki 4 kertaa viikossa: keskiviikkona, torstaina ja perjantaina 1:stä päivällä 12:sta yöllä. Lauantaina 12 päivällä 2:teen yöllä.

75 Rea Street ALEX KOSKELA Puhelin 696 W. (K)

S. A. CALDBICK

Lakitoimisto

Commerce pankin rakennuksessa.

TIMMINS, ONT. (K)

J. A. MacDonald

Hautaantoimittaja

Aina avoinna — yöllä ja päivällä.

Puhelin 608 — 78 Third Ave.

TIMMINS, ONT.

Ruokaa ja ruumia

saatavana

Aterioittain ja viikottain.

EMMI VALENIUKSEN RUOKALASSA

Cedar ja 4th Ave. kulmassa.

TIMMINS, ONT. (To

Timminsin Suomalainen Poikatalo

valmistaa ruokaa aterioittain ja päivittäin. Järjestyneet voivat jäsenyyteen liittyä.

Box 520

59 Balsam St. Timmins, Ont.

NIINIMÄEN makeis- ja tupakkakauppa

53 4th Ave., Timmins, Ont.

Tervetuloa!

Ruokaa ja ruumia

saatavana

Aterioittain ja viikottain.

Anni Kosken ja Martha Kuuselan ruokalassa. (To)

68-3rd Ave. — Timmins, Ont.

EASTON'S

HAUTAANTOIMITUSLIIKE

Perustettu 1911 — 12½ Pine St.

TIMMINS, ONT.

Nopea ja huolellinen palvelus. — Hintamme ovat erikoisen kohtuulliset

Roy A. Dew, Hoitaja

EASTON'S

Päivä ja yö telefooni 777

Pukujen tilaus

on edullisin tehdä J. E. Eimekseltä. Lähellä suomalaista haalia.

58-4 Ave. Timmins, Ont.

Ilmotuksia eripaikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottamisesta 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURY, ONT.

VAPAUDEN KONTTORI PIDEtään arkipäivinä avoinna kello kahdeksasta aamulla kello viiteen illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suljettuna koko päivän.

HUONEITA JA RUOKAA SAATAvana New Ontario Cafessa. Musiikkia keskiviikko, perjantai ja sunnuntai iltoina. Auto junia vastassa. Urho Pihlaja, Box 154, Sudbury, Ont. Puhelin 1358.

H. KAUHASEN RAATALILIIKE. Suositellaan. Lisgar Street, Box 524, Sudbury.

FORT WILLIAM, ONT.

FORT WILLIAMIN STEAM BATH 208 Robertson St., avoinna joka arkipäivä kello 1—12 yöllä. Hierontaa, ammekylpyjä ja sairasvoimistelua antaa samassa paikassa Suomessa tutkinnon suorittanut hoitaja. (To)

COPPER CLIFF, ONT.

HUOMATKAA! EHDOTTOMASTI parhaat korput ja kovat leivät saatte leipuri Koivulan sapasta, Copper Cliff, Ont. Werner Koivula, Phone 276, Box 113.

TIMMINS, ONT.

LUONTAINEN SAIRAANHOITAJA ja hieroja Taimi Valo, 66—5th Avenue (Rintasen yläkerrassa). Tilaa sisäpotilaille. Box 1127, Timmins, Ont. (To

KIRKLAND L., ONT.

PALLOHAALI, PEHMEITA JUOmia, tupakkaa ja huoneita saatavana. Viljam Heino, Kirkland Lake, Ont.

Palvelukseen halutaan

South Porcupinen Suom. Poikatalo julistaa täten keittäjän ja tiskarin paikan, järjestyneiden työläisten haettavaksi. Hakemukset suosituksineen ja palkkavaatimuksineen ovat johtokunnalle jätettävä viimeistään ensi kuun 12 päivään mennessä. Palkkaetuihin talon puolesta kuuluu asunto ja ylöspito. Kahden viikon irtisanomisaika vaaditaan molemmin puolin. Toimiin on astuttava heti kutsun saatua.

SOUTH PORCUPINEN SUOM. POIKATALON JOHTOK.,

Box 519, South Porcupine, Ont. (24

Toht. Jos. Teich

HAMMASLÄÄKÄRI

Strand teatteri rakennuksessa.

Kirkland Lake, Ont.

Puhelin 44

Kaasun avulla poistetaan hampaita.

SILTA Y.M. HAMMASTYÖTÄ

A. FOURNIER,

LIMITED

HENKI, PALO, TAPATURMA JA AKKUNALASI

VAKUUTUKSIA

BALKIE-GILL BLOCK, SUDBURY

Lainoja hankitaan nopeasti ja alhaisilla hinnoilla.

Uusi suomalainen

sauna ja uima allas

142 Durham kadulla, Sudbury, Ont.

Puhelin 2268

Auki joka päivä kello 1 päivällä 12 yöllä.

NESTOR PUSKA

MATKAILIJAKOTI

Siistejä huoneita saatavana.

EMIL JOHNSON

62 Edmond Lane

SUDBURY, ONTARIO

Lähellä C. N. R. asemaa

Telefooni 532

Keski-Ontarion uutisia

Sudbury

KURSSIT

Ensi sunnuntaina alkaa kurssit kello 2 ip. Luento- ja harjoitusaineina tulee olemaan seuraavat: Sosiologia (yhteiskuntaoppi) Br. Tenhunen ja kirjeenvaihtotyö, Pehkonen. — Saapukaa joukolla! Uudet tervetulleita!

MERKILLISTÄ SANKARUUTTA

Viime viikolla oli eräs täkäläisellä suomalaisella poikatalolla asuva kaivosmies jättänyt n.s. "mainariropessit" poikatalon toilettiin. Ottaessaan ne sitten jälleen käytäntöön, huomasi hän, että joku henkilö oli ottanut asiakseen viillellä ne puukolla rikki, tehden kumpaankin ropessiin suuria reikiä.

Mainari pyytää täten lausua "kiitokset" tuntemattomalle "sankarille" "herttaisesta huomaavaisuudestaan", olkoon hän sitten poikatalon vakinaisia asukkaita tai käypäläisiä.

NAISTEN KOKOUKSESTA

Tammikuun 28 p:nä pidettiin Liberty-haalilla Canadan työläisnaisten liiton Sudburyn osaston keskustelu- ja ohjelmakokous. Naisia oli saapunut kaksikymmentäseitsemän, niistä useita liittyi osastoon uusina jäseninä. Kokouksen puheenjohtajana toimi toveritar Sevander ja kirjurina toveritar Lampinen.

Toverittaren naistenpäivän numeroa päätettiin tilata 20 kpl. jaettavaksi vapaasti. Hyväksyttiin esitys ohjelmakokouksille "ilmapöytäkirjurin" valitsemisesta. Tehtävän sai toveritar Ylönen.

Sitten siirryttiin keskustelukysymykseen, jonka alusti toveritar Toivonen. Kysymys alustettiin aivan liian valmiina ja harkittuna, sitäpaitsi käsitti se koko työläisnaisten liiton työohjelman: "Minkätähden työläis- ja työtätekevien maalaisnaisten tulee kuulua Canadan työläisnaisten liittoon?" Alustuksessa mainittiin naisten valistamisen ja järjestymisen välttämättömyydestä, sodasta ja siitä kuinka naisten tulee suhtaantua siihen, palvelijatarjärjestöjen perustamisesta ja äideistä ja lastenkasvatuksesta. Puheenvuoroja käytettiin toistakymmentä, joissa yksi ja toinen koetti saada mielipiteitään ymmärretyksi ja seurauksena oli, että kokous muodostui kiitettävän vilkkaaksi. Alustuksessa myös mainittiin nyrkkeilyhden perustamisesta ja siitä keskustelu päätettiin seuraavan ohjelmakokousta varten. Siihen mennessä voidaan ajatella tuolle "lapselle" sopivaa nimeä. Lehden toimittajiksi valittiin toverittaret Sevander ja Santala.

Helmikuun 23 päivän ohjelmakokousta varten valittiin ohjelmansuorittajat. Siellä tulee olemaan runoja, laulua, kertomus sekä keskustelukysymys, jonka alustaa toveritar Manninen. Alustus naulataan haalin seinään ajoissa, joten naiset voivat jo etukäteen sen lukea ja valmistella asiaa. Kokous loppuikin sen jälkeen, kun runo oli lausuttu ja emännät ja palvelijattaret taas kiirehtivät tehtäviinsä.

HUUTAVA EPÄKOHTA

Osoitukseksi siitä, miten suurta laiminlyöntiä harjoittavat Sudburyn kaupungin asioiden huoltajat, voimme mainita erään epäkohdan, josta saavat kärsiä sadat kaupungin asukkaat joka päivä. Tämä epäkohta on se, että kaupungin taholta ei ole ryhdytty minkäänlaisiin toimenpiteisiin, joiden kautta olisi vaadittu rakentamaan varsinainen ylikäytävä Lorne St. päästä College Streetille, C. P. R. komppanian rautatien ylitse.

Tuota tietä kulkee päivittäin suuri osa pohjoisen kaupunginosan asukkaista ja satoja koululaisia. Nyt ei siinä ole mitään varsinaista ylikäytävää, vaan jokainen saa kulkea henkensä kaupalla radan poikki ja laskeutua jyrkkää mäkeä alas, missä loukkaantumisen vaara on aina tarjolla, etenkin talviseen aikaan.

Silloin kun junien kulkua ei ole, on tuollainen paikka vielä jossain määrin vaaraton. Mutta usein sattuu siten, että pitkä tavarajuna on tällä raideosalla aamuisin juuri siihen aikaan, kun koululaiset menevät kouluun. Kun näkee kymmenittäin pieniä lapsia ryömivän kirjoineen ja koululaukkuineen vaunujen alitse, sillä vaunujen ylitse nuo pienokaiset eivät voi päästä, niin tilanne on joksikin järkyttävä. Milloin tahansa saattaa veturi puskea pitkän vaunujonon päässä ja silloin voivat seuraukset olla erittäin tuhoisat.

Viime keskiviikkoaamuna, helmik. 1 p., uusiintui tuo tavanmukainen näytelmä. Tämän kirjoittaja koetti estää lapsia kulkemasta vaunujen alitse, mutta kun he kuulivat veturin vihellyksen asemalta käsin, niin he kilvalla lähtivät ryntäämään rataa kohden ja sukeltautuivat tavaravaunujen alle, ehtiäkseen yli ennenkuin veturi puskee vaunut liikkeelle. Ellei tuollaiseen epäkohtaan tule korjausta, niin ennemmin tai myöhemmin siitä tulee tapahtumaan vielä järkyttäviä onnettomuuksia.

Kuka silloin on syypää? C. P. R.-komppania, vaiko kaupungin hallinto, jonka tulisi huolehtia, että liikenneväylät kaupungissa ovat turvattuja? Molemmat tietysti ovat välinpitämättömiä, sillä molemmille se ehdottomasti kuuluu.

Eikä asiaa korjaa se, että neljännesmailin kiertotietä pääsee kulkemaan tuon saman matkan. Kun tie on auki, niin varsinkin lapset käyttävät tuota oikotietä jatkuvasti, huomaamatta että se on heille äärettömän vaarallista. Eikö kaupungissa löydy lasten vanhempien keskuudessa niin paljon voimaa, että tuollaisesta epäkohdasta voitaisiin tehdä asianomaisille sellainen vaatimus, että epäkohta tulisi korjattua? Ellei parannusta haluta, niin se osoittaa että lasten turvallisuudelle ei haluta tässä kaupungissa mitään huomiota kiinnittää.

Tässä olisi sellainen käytännöllinen aloite, joka veroa maksaville kaupungin asukkaille kuuluisi ensikädessä. Ellei mitään yhteistä toimintaa kyettäisi aikaan saamaan, niin sekin vaikuttaisi, jos lasten vanhemmat lähettäisivät kirjeitä, tai puhelimella tekisivät valituksensa kaupungin asiain hoitajille. Parhain muoto olisi pitää asianomaisen ryhmän yhteinen kokous ja sen kautta vaatia mainittu epäkohta korjattavaksi. Ainakin radan yli johtava silta jalkaisin kulkijoita varten on tarpeen vaatima. — C—n.

Sudburyn Liberty Haalin Näyttämö

—ESITTÄÄ—

Sunnuntaina 5 päivänä tätä kuuta

TOISEN JA VIIMEISEN KERRAN

"Mamman Kiusalla"

Vallattomuus 4:ssä näyt. Kirj. N. Vuoritsalo.

Alkaen kello 8.30 illalla

—RUSETIT 35 SENTTIÄ—

Saapukaa nauramaan ja viettämään hauska ilta.

Tervehtien: S. J. Sudburyn os. näytelmäseura.

Paikkoja avoinna

Tottunut ruokalan keittäjä

ja

2 englanninkielen taitoista tarjoilijaa

saa paikan heti, tahi tuonnempana tunnetussa ruoka- ja kahvilaliikkeessä North Bayssa. Vastaukset tarpeellisine selityksineen ja palkkavaatimuksineen osotettava:

Ed Lein,

31 McIntyre St. W., North Bay, Ont.

Oikaisu

Beaver Laken haalilla t.k. 5 p. pidettävät iltamat ovat solu No. 6, eikä solu No. 8 toimesta, kuten alkuperäisesti erheellisesti ilmotettiin.

Beaver Laken Solu No. 6.

SAUNA

Peter ja Richmond Sts. kulmassa

TORONTO.

KIVELÄN LEIPURILIIKE

Tarjoaa teille ainoastaan ensiluokan aineista valmistettuja tuotteita. Käyttäkää meidän tuotteita. Linjoille lähetetään.

KIVELÄN LEIPURILIIKE

Puhelin 1618 N. — 111 Secord St. — Port Arthur, Ont.

TURKISNAHKOJA HALUTAAN

TRÄPPÄRIT

Lähettäkää turkisnahkanne meille

A. LAFRANCE

45 Beech Street — Sudbury, Ont.

Saatte päivän korkeimmat hinnat. Maksu paluupostissa. Pidämme turkiksenne erillään ja kirjoitamme tai sähkötämme hinnan halutessa. Maksamme expressikulut.

—PUHELIN 242—

STAR BOTTLING WORKS

K. V. NURMI, omistaja

Box 1028 — Sudbury, Ont. — Phone 946

VALMISTAA PARHAAT JUOMAT SUDBURYN PIIRISSÄ.

Beaver Lake

TULEVIA HUVEJA

Nuorisoliittolaiset ovat toimineet nuorisoliiton eteen, ja taas vanhempi väki puolueen ja osaston eteen. Nuorisoliittolaiset ovat aikoneet pitää hauskat iltamat helmikuun 19 päivän iltana. Näitä iltamia on oikein erikoisesti valmistettu, että ne onnistuisivat oikein loistavasti. Näissä iltamissa tulee olemaan paljon ohjelmaa, m.m. lauluja, runoja, kuvaelmia, yhteislausuntaa ja kappale. Tämä kappale on nimeltään "Murrosajan mainingeissa". Tämä kappale kuvaa Suomen sisällissodan jälkeisiä aikoja, se kuvaa porvarien ja työläisten oloja, miten kireät olivat välit porvarien ja työläisten välillä. — Kaikki tämä ohjelma tulee Ajolan Jussin ohjauksella.

NUORISOLIITTOLAISTEN TOIMINNASTA

Näin farmikontrilla nuorisoliittolaiset tavallisesti toimivat innokkaammasti kesän aikana kuin talvella. Mutta nyt näkyy olevan poikkeus täällä Beaver Lakella. Kaikki nuoret toimivat yhtä innokkaasti joka aika vuodesta. Toivoisin että kaikki nuoret, jotka eivät vielä ole nuorisoliitossa, yhtyisivät siihen ja kehittäisivät itsestään luokkatietoisia taistelijoita. — N. K.

COMTOIS'IN KAUPPA

(STAR STORE)

Lauantain ja maanantain erikoisuuksia

SVETERI KUDINLANKAA
1 oz. kerissä, 4 säistä, pehmeää villaa, kymmenen eri väriä.
7½c kerä

LASTEN VILLASIA KINTAITA
Tehty hyvästä hienosta villa langasta, punaisia, valkoisia, ruskeita ja sinisiä. Kaiken kokoisia.
Erikoishinta 19c pari

TYTTÖSTEN SVETEREITÄ
Kokoja 24 aina 34 asti. Tehdyt hyvästä villa langasta, sannan, sinisen ja punasen värisiä. Joko peltin kanssa tai ilman. Tav. $2.89
Nyt $1.59

NAISTEN SUKKIA
Mustia ja valkosia ainoastaan. Täysi villasia cashmere sukkia, koko 8½.
Tav. 98c Nyt 39c

YKSI AINOASTAAN JOKAISELLE OSTAJALLE

29c—LUUTIA—29c

neljä tusinaa ainoastaan.

No. 1 tekoa, valmistettu Canadassa. Hyviä luutia. Tavallinen hinta 50c.
Nyt 29c

Naisten kenkiä

Hyviä kenkiä, joko naisille tai tyttösille, oxfordeja, slippereitä, korkeavartisia, y.m. Kaiken kokoisia. Nyt on teillä tilaisuus saada 3 tai 4 kengät yksien kenkien hinnalla.
Myydään 49c, 59c, 69c, 89c, 98c, $1.19 ja $1.98

Lakanakangasta

Hyvää valkaisematonta lakanakangasta, 72 tuumaa leveätä. Tav. 43c,
Nyt erikoishintamme 29c

MIESTEN SUKKIA
Täysi villasia työsukkia, vaalean ja tumman harmaita, vihreitä ja mustia. Tavallisesti 50c pari
Nyt 3 paria $1.00

MIESTEN ALUSVAATTEITA
Dods tekoa.
Hyviä täysi villasia, kaksi osaisia aluspukuja. Hyvä lämmin vaate näin talven aikana. Tav. $1.25
Nyt 75c

MOCCASINS JA KINTAITA
Intiaanien tekoa. Pehmeästä nahasta, hyvin neulottuja ja valmistettuja. Kintaat ja moccasins
nyt myydään $1.00 pari

MIESTEN LAKKEJA
Hyvin kudottuja, täysi villasia lakkeja. Monen eri värisiä. Tav. hinta $1.00
Nyt 65c

P. A. COMTOIS

SUDBURY (STAR STORE) ONTARIO

Suomalainen Koti

Suosittelee

RUOKAA JA HUONEITA

Huom.! Minuutin matka C. N. R. asemalta. (MT

390 Colborne Street

Tel. Main 0008

MONTREAL, QUEBEC

Dr. L. A. Johnson

Suomalainen Hammaslääkäri

1925 Queen St., E., Toronto, Ont.

Kippendavia Avenuen kulmassa.

Sisäänkäytävä 110 Kippendavie.

Puhelin Howard 4788.

Erik Piiraisen

Parturiliike, Tupakkakauppa ja

PALLORUUMA

sijaitsee

57 LANG STREET, COBALT, ONT

Naisten hiuksia myös leikataan.

F. A. RICARD

Tukku- ja Vähittäiskauppa.

RAUTATAVARAKAUPPA

Elm St., Sudbury, Ont.

Ruokaa ja kahvia

parhaasta päästä saa North kahvilassa,

Lempi Johnson,

Lisgar St., Sudbury, Ont.

TYÖLÄISTEN YSTÄVÄ

Muistakaa tämä. Kannattakaa miehiä jotka tuntevat työn arvon. Monet ovat tyytyväisiä palvelukseeni ja kohtuulliseen hintaan. Kaksi lajia ruumis- ja sairasvaunuja. (Hautaus koti ilman maksua)

JAMES CARDINAL

(Seuraava postikonttorista)

Puhelin S740—Auki päivällä ja yöllä

121 May St. N., Fort William, Ont.

Suljettuja ja avonaisia autoja saatavana

Puhelin 121

YELLOW TAXI

Yöllä ja päivällä.

Walter Luoma, Sudbury.

JOS OLETTE KIPEÄ

Pyytäkää VAPAA LÄÄKEKIRJA — No. 5

Siinä on yli 25 miesten ja naisten tautia selitettynä. Kuin myöskin täydellinen luettelo suomalaisista kotilääkkeistä. Mistä jokainen voi itse valita sopivan lääkkeen taudilleen, samaten myöskin lääkkeitten hinnat y. m.

Lääkkeet eivät ole patenttilääkkeitä, vaan tosisuomalaisia valmisteita, joita Suomessa on jo käytetty monia kymmeniä vuosia.

Tämän kirjan saatte vapaasti ja pitäisi sen olla jokaisessa suomalaisessa kodissa, sillä ette tiedä koska sitä tarvitsette, varokaa humbuukilääkkeitä ja humbuuki-tohtoreita.

—Lignell'in Apteekki on suurin—

—Suom. apteekkiliike Yhdysvalloissa—

J. LIGNELL CO., Superior, Wis.

Pienimmät hautajaismaksut

Täydellinen hautaus $75.00

$75.00 hautaus sisältää hyvän ruumisarkun, peitetty joko mustalla tai harmaalla kankaalla, päällylaatikon, palsameeraaminen, ruumisvaunu, yksi auto, kuolin ilmotus yhdessä Toronton lehdessä, ja minun oma työni. Ei mitään lisämaksua huoneistoni käytöstä.

Muita hautauksia $85.00, $100.00, $125.00, $140.00, $150.00, $165.00, $180.00 aina $250.00.

Myötätuntoisuus

Kohtelias ja huolellinen myötätuntoisuus perheen jäseniä kohtaan on osa palveluksestani, jota olen harjotellut 15 vuotta.

Paikka sijaitsee keskikaupungilla, joten on sopiva kaikille Torontossa asuville. Ei mitään haarakonttoria.

J. P. THOMPSON

Hautaantoimittaja

32 Carlton St. Toronto, Ont.

Lähellä Yonge St. — Puhelin Randolph 4319

SUKSIMIEHET!

Oletteko huomanneet, että kolmen vuoden aikana on "SPEED" SUKSIVOITEELLA voitettu C.S.T.U.-liiton yleismestaruudet kaikilla matkoilla. Eikö se puhu selvää kieltä? Sen avulla luistavat sukset parhaiten. Sitä löytyy neljälle eri kelille, ja on saatavana Northern Ski Factory suksiliikkeestä ja suoraan valmistajalta. Hinta 35c pala. Suuremmissa erissä tilattaessa huomattava alennus.

Huom.! Myös hyviä tasamaa- ja murtomaasuksia, sekä sauvoja saatavana. (To.

PAUL JANSSON, Box 69, Sudbury, Ont.

Kirkland Lake, Ont., ilmoituksia

THE FINNISH BAKERY

Valmistaa leipää ja leivoksia. Tarjoaa yleisön käytettäväksi. Ulkolähetykset toimitaan täsmällisesti.

THE FINNISH BAKERY,

Box 229, Kirkland Lake, Ont.

NYKYÄÄN TEEN PARTURIN TYÖTÄ

Kirkland Laken Suomalaisessa Palloruumassa

Paikka on eristetty, joten naiset ja lapsetkin voivat tulla. Kaikessa työn teossa noudatetaan huolellisuutta.

J. OKSANEN.

GOLD RANGE HARDWARE

TELEPHONE 110 — KIRKLAND LAKE, ONT.

Pientä rautatavaraa, rakennustarpeita, sähkötarpeita, putkitarpeita, astioita, kyökkitarpeita, kyökkikalustoa, keitto- ja lämmitysuuneja, sänkyjä, sprinkejä ja matrasseja. Radiotarpeita.

Käykää tutustumassa hintoihin ja palvelukseemme.

GOLD RANGE HARDWARE

J. A. QUENVILLE, Omistaja.

Robert Lindforsin SAUNA

Auki keskiviikkoisin kello 2—10 illalla ja lauantaisin kello 1—12 yöllä. Sunnuntai aamusin puoli 4—7.

R. LINDFORS, Kirkland Lake, Ontario.